

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 15. julija 2021 *

„Neizpolnitev obveznosti države – Disciplinska ureditev, ki se uporablja za sodnike – Pravna država – Neodvisnost sodnikov – Učinkovito pravno varstvo na področjih, ki jih ureja pravo Unije – Člen 19(1), drugi pododstavek, PEU – Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Disciplinske kršitve zaradi vsebine sodnih odločb – Neodvisna in z zakonom ustanovljena disciplinska sodišča – Spoštovanje razumnega roka in pravice do obrambe v disciplinskih postopkih – Člen 267 PDEU – Omejitev pravice in obveznosti nacionalnih sodišč, da pri Sodišču vložijo predloge za sprejetje predhodne odločbe“

V zadevi C-791/19,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 258 PDEU, vložene 25. oktobra 2019,

Evropska komisija, ki so jo sprva zastopali K. Banks, S. L. Kaléda in H. Krämer ter nato K. Banks, S. L. Kaléda in P. J. O. Van Nuffel, agenti,

tožeča stranka,

ob intervenciji

Kraljevine Belgije, ki jo zastopajo C. Pochet, M. Jacobs in L. Van den Broeck, agentke,

Kraljevine Danske, ki so jo sprva zastopali M. Wolff, M. Jespersen in J. Nymann-Lindegren ter nato M. Wolff in J. Nymann-Lindegren, agenti,

Kraljevine Nizozemske, ki jo zastopata M. K. Bulterman in J. Langer, agenta,

Republike Finske, ki jo zastopata M. Pere in H. Leppo, agentki,

Kraljevine Švedske, ki jo zastopajo C. Meyer-Seitz, H. Shev, A. Falk, J. Lundberg in H. Eklinder, agentke,

intervenientke,

proti

Republiki Poljski, ki jo zastopajo B. Majczyna, D. Kupczak, S. Żyrek, A. Dalkowska in A. Gołaszewska, agenti,

* Jezik postopka: poljščina.

tožena stranka,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, R. Silva de Lapuerta, podpredsednica, A. Arabadjiev, predsednik senata, A. Prechal (poročevalka), predsednica senata, M. Vilaras, M. Ilešič, A. Kumin in N. Wahl, predsedniki senatov, T. von Danwitz, sodnik, C. Toader, K. Jürimäe, sodnici, C. Lycourgos, N. Jääskinen, sodnika, I. Ziemele, sodnica, in J. Passer, sodnik,

generalni pravobranilec: E. Tanchev,

sodni tajnik: M. Aleksejev, vodja oddelka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. decembra 2020,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 6. maja 2021

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da Republika Poljska
 - s tem, da dopušča, da se lahko vsebina sodnih odločb opredeli kot disciplinska kršitev v zvezi s sodniki splošnih sodišč (člen 107(1) ustava – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zakon o organizaciji splošnih sodišč) z dne 27. julija 2001 (Dz. U. št. 98, pozicija 1070) v različici, ki izhaja iz zaporednih sprememb, objavljenih v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* iz leta 2019 (pozicije 52, 55, 60, 125, 1469 in 1495) (v nadaljevanju: zakon o splošnih sodiščih), ter člen 97(1) in (3) ustava o Sądzie Najwyższym (zakon o vrhovnem sodišču) z dne 8. decembra 2017 (Dz. U. 2018, pozicija 5) v prečiščenju različici, kot je objavljena v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* iz leta 2019 (pozicija 825) (v nadaljevanju: novi zakon o vrhovnem sodišču));
 - s tem, da ne zagotavlja neodvisnosti in nepristranskosti Izba Dyscyplinarna (disciplinski senat) pri Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče, Poljska) (v nadaljevanju: disciplinski senat), ki je pristojen za nadzor nad odločbami, izdanimi v disciplinskih postopkih proti sodnikom (člen 3, točka 5, člen 27 in člen 73(1) novega zakona o vrhovnem sodišču v povezavi s členom 9a ustava o Krajowej Radzie Sądownictwa (zakon o nacionalnem sodnem svetu) z dne 12. maja 2011 (Dz. U. št. 126, pozicija 714), kakor je bil spremenjen z ustava o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (zakon o spremembah zakona o nacionalnem sodnem svetu in nekaterih drugih zakonov) z dne 8. decembra 2017 (Dz. U. 2018, pozicija 3) (v nadaljevanju: zakon o KRS));
 - s tem, da predsedniku disciplinskega senata podeljuje diskrecijsko pravico za določitev disciplinskega sodišča, ki je na prvi stopnji pristojno v zadevah, ki se nanašajo na sodnike splošnih sodišč (člen 110(3) in člen 114(7) zakona o splošnih sodiščih), in da zato ne zagotavlja, da disciplinske zadeve obravnava „z zakonom ustanovljeno“ sodišče, ter
 - s tem, da ministru za pravosodje podeljuje pristojnost za imenovanje disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje (člen 112b zakona o splošnih sodiščih) in da zato ne zagotavlja, da se

disciplinske zadeve proti sodnikom splošnih sodišč obravnavajo v razumnem roku, pa tudi s tem, da je določila, da dejanja v zvezi z določitvijo zagovornika in njegovim prevzemom obrambe nimajo odložilnega učinka na potek disciplinskega postopka (člen 113a tega zakona) in da disciplinsko sodišče vodi postopek tudi v primeru upravičene odsotnosti obdolženega sodnika, ki je o tem obveščen, ali njegovega zagovornika (člen 115a(3) navedenega zakona), ter da zato obdolženim sodnikom splošnih sodišč ne zagotavlja spoštovanja pravice do obrambe,

ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU

in

s tem, da dopušča, da se pravica sodišč do vložitve predlogov za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču Evropske unije omeji z možnostjo začetka disciplinskega postopka, ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 267, drugi in tretji odstavek, PDEU.

Pravni okvir

Pravo Unije

PEU in PDEU

2 Člen 2 PEU določa:

„Unija temelji na vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Te vrednote so skupne vsem državam članicam v družbi, ki jo označujejo pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških.“

3 Člen 19(1) PEU določa:

„Sodišče Evropske unije sestavljajo Sodišče, Splošno sodišče in specializirana sodišča. Zagotavlja upoštevanje prava pri razlagi in uporabi Pogodb.“

Države članice vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije.“

4 Člen 267 PDEU določa:

„Sodišče Evropske unije je pristojno za predhodno odločanje o vprašanjih glede:

(a) razlage Pogodb;

(b) veljavnosti in razlage aktov institucij, organov, uradov ali agencij Unije.

Kadar se takšno vprašanje postavi kateremu koli sodišču države članice in če to sodišče meni, da je treba glede vprašanja sprejeti odločitev, ki mu bo omogočila izreči sodbo, lahko to vprašanje predloži v odločanje Sodišču.

Kadar je takšno vprašanje postavljeno v postopku, ki teče pred sodiščem države članice, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva, je to sodišče dolžno predložiti zadevo Sodišču.

[...]

Listina

- 5 Naslov VI Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), naslovljen „Sodno varstvo“, vsebuje zlasti člen 47, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča“, ki določa:

„Vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu.

Vsakdo ima pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče. [...]

[...]

Poljsko pravo

Ustava

- 6 V skladu s členom 179 ustave sodnike na predlog Krajowa Rada Sądownictwa (nacionalni sodni svet, Poljska; v nadaljevanju: KRS) za nedoločen čas imenuje predsednik Republike Poljske (v nadaljevanju: predsednik republike).

- 7 Člen 187 ustave določa:

„(1) [KRS] sestavljajo:

1. prvi predsednik [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], minister za pravosodje, predsednik [Naczelny Sąd Administracyjny (vrhovno upravno sodišče)] in oseba, ki jo imenuje predsednik republike,
2. petnajst članov, izvoljenih izmed sodnikov [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] ter splošnih, upravnih in vojaških sodišč,
3. štirje člani, ki jih izvoli [Sejm (spodnji dom parlamenta, Poljska)] izmed poslancev spodnjega doma, in dva člana, ki ju izvoli senat izmed senatorjev.

[...]

(3) Mandat izvoljenih članov [KRS] traja štiri leta.

(4) Ureditev, področje delovanja in način dela [KRS] ter način izvolitve njegovih članov so opredeljeni z zakonom.“

Novi zakon o vrhovnem sodišču

- 8 Novi zakon o vrhovnem sodišču je v prvotni različici začel veljati 3. aprila 2018. Z njim sta bila pri Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) ustanovljena nova senata, to sta na eni strani disciplinski senat iz člena 3, točka 5, tega zakona in na drugi strani Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Nawyższego (senat za izredni nadzor in javne zadeve).
- 9 Člen 6 novega zakona o vrhovnem sodišču določa:
- „1. Prvi predsednik [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] pristojnim organom predloži stališča o ugotovljenih nepravilnostih ali vrzelih v zakonu, ki jih je treba odpraviti zaradi zagotavljanja pravne države, socialne pravičnosti in kohezije pravnega sistema Republike Poljske.
2. Predsednik [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], ki vodi delo disciplinskega senata, pristojnim organom predloži stališča o ugotovljenih nepravilnostih ali vrzelih v zakonu, ki jih je treba odpraviti zaradi zagotavljanja učinkovitega obravnavanja zadev, za katere je pristojen ta senat, ali zaradi omejevanja števila disciplinskih kršitev.“
- 10 Člen 7(3) in (4) tega zakona določa:
- „3. Prvi predsednik [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] ima v zvezi z izvrševanjem proračuna [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] pristojnosti ministra za javne finance.
4. V zvezi z izvrševanjem proračuna [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] za delovanje disciplinskega senata se pristojnosti ministra za javne finance prenesejo na predsednika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], ki vodi delo disciplinskega senata.“
- 11 Člen 20 navedenega zakona določa:
- „Pristojnosti prvega predsednika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] glede disciplinskega senata in sodnikov, ki v njem odločajo, kot so opredeljene v:
- členu 14(1), točke 1, 4 in 7, členu 31(1), členu 35(2), členu 36(6), členu 40(1) in (4) ter členu 51(7) in (14), izvaja predsednik [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], ki vodi delo disciplinskega senata;
 - členu 14(1), točka 2, in členu 55(3), drugi stavek, izvaja prvi predsednik [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v dogovoru s predsednikom [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], ki vodi delo disciplinskega senata.“
- 12 Člen 27(1) istega zakona določa:
- „Disciplinski senat je pristojen za:
1. disciplinske zadeve:
 - (a) v zvezi s sodniki [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)],
 - (b) ki jih obravnava [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v zvezi z disciplinskimi postopki, ki potekajo na podlagi teh zakonov:
- [...]

– zakon [o splošnih sodiščih] [...],
[...]"

13 V skladu s členom 35(2) novega zakona o vrhovnem sodišču lahko prvi predsednik Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) sodnika, ki se s tem strinja, premesti na mesto v drugem senatu.

14 Člen 73(1) tega zakona določa:

„Disciplinska sodišča v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] so:

1. na prvi stopnji: [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v sestavi dveh sodnikov disciplinskega senata in enega porotnika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)];

2. na višji stopnji: [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v sestavi treh sodnikov disciplinskega senata in dveh porotnikov [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)].“

15 Člen 97 navedenega zakona določa:

„1. Če [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] med obravnavo zadeve ugotovi očitno kršitev pravil, neodvisno od svojih drugih pooblastil naslovi na zadevno sodišče ugotovitev o napaki. Preden naslovi ugotovitev o napaki, mora sodnika ali sodnike, ki so del sestave, obvestiti, da lahko v 7 dneh predložijo pisna pojasnila. Odkritje in ugotovitev o napaki ne vplivata na izid postopka.

[...]

3. Kadar [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] naslovi ugotovitev o napaki, lahko vloži predlog za obravnavo disciplinske zadeve pri disciplinskem sodišču. Disciplinsko sodišče na prvi stopnji je [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)].“

16 Prehodne določbe novega zakona o vrhovnem sodišču vsebujejo med drugim člen 131 tega zakona, ki določa:

„Dokler niso imenovani vsi sodniki disciplinskega senata [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], drugi sodniki [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] ne smejo biti premeščeni na mesto v tem senatu.“

17 Člen 131 novega zakona o vrhovnem sodišču je bil spremenjen s členom 1, točka 14, ustava o zmanjšanju ustave Sądzie Najwyższym (zakon o spremembi zakona o vrhovnem sodišču) z dne 12. aprila 2018 (Dz. U. 2018, pozicija 847), ki je začel veljati 9. maja 2018. Ta spremenjeni člen določa:

„Sodniki, ki na dan začetka veljavnosti tega zakona zasedajo mesta v drugih senatih [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], so lahko premeščeni na mesta v disciplinskem senatu. Do dneva, ko bodo prvič imenovani vsi sodniki [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v disciplinskem senatu, sodnik, ki zaseda mesto v drugem senatu [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], predloži [KRS] zahtevo za premestitev na mesto v disciplinskem senatu, potem ko je pridobil soglasje prvega predsednika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] in predsednika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], ki vodi delo disciplinskega senata, ter predsednika senata, v katerem sodnik, ki je vložil zahtevo za premestitev, zaseda mesto. Na predlog [KRS] [predsednik republike] imenuje sodnika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v disciplinski senat do dne, ko bodo prvič zasedena vsa mesta v zadevnem senatu.“

Zakon o splošnih sodiščih

18 Člen 107(1) zakona o splošnih sodiščih določa:

„Sodnik disciplinsko odgovarja za neizpolnitve poklicnih obveznosti, vključno z očitno kršitvijo pravnih pravil in škodovanjem ugledu funkcije (disciplinske kršitve).“

19 Člen 110(1) in (3) tega zakona določa:

„(1) V disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki odločajo:

1. na prvi stopnji:

(a) disciplinska sodišča pri višjih sodiščih v sestavi treh sodnikov;

(b) [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v sestavi dveh sodnikov disciplinskega senata in enega porotnika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v zadevah v zvezi z disciplinskimi kršitvami, ki so naklepna kazniva dejanja, ki jih preganja državno tožilstvo, ali naklepna kazniva dejanja davčne narave, ali v zadevah, v katerih je [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v okviru ugotovitve o napaki vložilo predlog za obravnavo disciplinskega spora;

2. na višji stopnji: [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)] v sestavi dveh sodnikov disciplinskega senata in enega porotnika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)].

[...]

(3) Disciplinsko sodišče, v jurisdikciji katerega sodnik, ki je predmet disciplinskega postopka, opravlja funkcijo, ne sme odločati v zadevah iz odstavka 1, točka 1(a). Disciplinsko sodišče, pristojno za odločanje v zadevi, določi predsednik [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], ki vodi delo disciplinskega senata na predlog disciplinskega tožilca.“

20 Člen 112b navedenega zakona določa:

„1. Minister za pravosodje lahko za obravnavanje določene zadeve v zvezi s sodnikom imenuje disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje. Imenovanje navedenega disciplinskega tožilca iz tega postopka izključuje vse druge disciplinske tožilce.

2. [...] V upravičenih primerih, zlasti v primeru smrti ali dolgotrajne ovire za opravljanje funkcije disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje, navedeni minister na njegovo mesto določi drugega sodnika ali, ko gre za disciplinske kršitve, ki so naklepna kazniva dejanja, ki jih preganja državno tožilstvo, drugega sodnika ali tožilca.

3. Disciplinski tožilec pri ministru za pravosodje lahko uvede postopek na zahtevo navedenega ministra ali se vključi v postopek, ki poteka.

4. Imenovanje disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje je enakovredno zahtevi za začetek preiskave ali uvedbo disciplinskega postopka.

5. Funkcija disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje preneha takoj, ko sodna odločba o zavrnitvi uvedbe disciplinskega postopka ali o končanju postopka brez nadaljnje obravnave postane pravnomočna ali ko sodna odločba, s katero se disciplinski postopek konča, postane pravnomočna. Prenehanje funkcije disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje ne preprečuje

tega, da minister za pravosodje ponovno imenuje disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje v isti zadevi.“

21 Člen 113(2) in (3) istega zakona določa:

„2. Če se obdolženi sodnik iz zdravstvenih razlogov ne more udeležiti postopka pred disciplinskim sodiščem, predsednik disciplinskega ali splošnega sodišča na obrazloženo zahtevo obdolženega sodnika določi zagovornika po uradni dolžnosti, ki ga izbere med odvetniki ali pravnimi svetovalci. Obdolženi sodnik mora zahtevi priložiti potrdilo zdravnika z dovoljenjem za opravljanje dejavnosti, ki potrjuje, da mu zdravstveno stanje ne omogoča udeležbe v disciplinskem postopku.

3. Izjemoma, če iz okoliščin izhaja, da zahteva ni bila vložena iz razlogov, ki jih ni mogoče pripisati obdolženemu sodniku, je zagovornik po uradni dolžnosti lahko določen, ne da bi bilo treba izpolniti zahtevo iz odstavka 2.“

22 Člen 113a zakona o splošnih sodiščih določa:

„Dejanja v zvezi z določitvijo zagovornika po uradni dolžnosti in njegovim prevzemom obrambe nimajo odločilnega učinka na potek postopka.“

23 Člen 114(7) tega zakona določa:

„Disciplinski tožilec takoj po vročitvi disciplinskih očitkov od predsednika [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], ki vodi delo disciplinskega senata, zahteva, naj določi disciplinsko sodišče, pristojno za obravnavo zadeve na prvi stopnji. Predsednik [Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče)], ki vodi delo disciplinskega senata, to sodišče določi v sedmih dneh od prejema zahteve.“

24 Člen 115a(3) navedenega zakona določa:

„Disciplinsko sodišče vodi postopek tudi v primeru upravičene odsotnosti obdolženega sodnika, ki je o tem obveščen, ali njegovega zastopnika, razen če je to v nasprotju s pravilno izvedbo disciplinskega postopka.“

Zakon o KRS

25 Člen 9a zakona o KRS določa:

„1. Spodnji dom parlamenta izmed sodnikov Sąd Najwyższy [(vrhovno sodišče)] ter splošnih, upravnih in vojaških sodišč izvoli 15 članov [KRS] za skupni štiriletni mandat.

2. Spodnji dom parlamenta na volitvah iz odstavka 1, kolikor je mogoče, upošteva potrebo, da so v [KRS] zastopani sodniki iz različnih vrst in z različnih ravni sodišč.

3. Skupni mandat novih članov [KRS], izvoljenih izmed sodnikov, se začne dan po njihovi izvolitvi. Odhajajoči člani [KRS] opravljajo funkcije do dneva, ko se začne skupni mandat novih članov [KRS].“

- 26 Prehodna določba, vsebovana v členu 6 zakona z dne 8. decembra 2017 o spremembah zakona o nacionalnem sodnem svetu in nekaterih drugih zakonov, ki je začel veljati 17. januarja 2018, določa:

„Mandat članov [KRS] iz člena 187(1), točka 2, [ustave], izvoljenih na podlagi sedanjih določb, traja do dneva pred začetkom mandata novih članov [KRS], vendar največ 90 dni od datuma začetka veljavnosti tega zakona, razen če se je mandat predhodno končal zaradi izteka.“

Predhodni postopek

- 27 Ker je Komisija menila, da Republika Poljska s tem, da je sprejela nove določbe, ki se uporabljajo za disciplinsko ureditev za sodnike Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in splošnih sodišč, ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi določb člena 19(1), drugi pododstavek, PEU in člena 267, drugi in tretji odstavek, PDEU, je 3. aprila 2019 tej državi članici poslala uradni opomin. Navedena država članica je nanj odgovorila z dopisom z dne 1. junija 2019, v katerem je prerekala kakršno koli kršitev prava Unije.
- 28 Komisija je 17. julija 2019 izdala obrazloženo mnenje, v katerem je zatrjevala, da tako uvedena nova disciplinska ureditev pomeni kršitev navedenih določb prava Unije. Zato je ta institucija Republiko Poljsko pozvala, naj v dveh mesecih od prejema tega obrazloženega mnenja sprejme ukrepe, potrebne za usklajitev z njim. Navedena država članica je v odgovoru z dne 17. septembra 2019 menila, da očitki Komisije niso utemeljeni.
- 29 Ker ta odgovor Komisije ni prepričal, se je odločila vložiti to tožbo.

Postopek pred Sodiščem

- 30 Komisija je z ločeno vlogo, ki je bila v sodnem tajništvu Sodišča vložena 25. oktobra 2019, na podlagi člena 133(1) Poslovnika Sodišča predlagala, naj Sodišče zadevo obravnava po hitrem postopku. Komisija je v podporo temu predlogu trdila, da se očitki, ki jih navaja v tožbi, v zvezi z novo disciplinsko ureditvijo, ki se uporablja za poljske sodnike, nanašajo na sistemske kršitve jamstev, ki se zahtevajo za zagotavljanje njihove neodvisnosti. Zaradi zahteve po pravni varnosti bi bilo torej treba zadevo preučiti v najkrajšem času, da se odpravijo dvomi glede skladnosti navedene ureditve s pravom Unije.
- 31 Člen 133(1) Poslovnika določa, da lahko predsednik Sodišča na predlog tožeče ali tožene stranke, če je treba zadevo zaradi njene narave obravnavati v kar najkrajšem času, po opredelitvi nasprotne stranke, sodnika poročevalca in generalnega pravobranilca odloči, da se z odstopanjem od določb tega poslovnika zadeva obravnava po hitrem postopku.
- 32 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je tak hitri postopek procesni instrument, namenjen reševanju zadev izjemne nujnosti. Poleg tega iz sodne prakse Sodišča izhaja tudi, da hitrega postopka ni mogoče uporabiti, če je občutljivost in kompleksnost pravnih problemov, ki se pojavljajo v neki zadevi, težko uskladiti z uporabo takega postopka, zlasti če očitno ni primerno, da se pisni del postopka pred Sodiščem skrajša (sodba z dne 18. maja 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 in C-397/19, EU:C:2021:393, točka 103 in navedena sodna praksa; v nadaljevanju: sodba Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi).

- 33 V obravnavanem primeru je predsednik Sodišča 26. novembra 2019 po opredelitvi sodnika poročevalca in generalnega pravobranilca odločil, da je treba predlog Komisije iz točke 30 te sodbe zavrni.
- 34 Čeprav so vprašanja, ki se postavljajo s to tožbo, v zvezi s temeljnimi določbami prava Unije lahko *a priori* ključna za pravilno delovanje sodnega sistema Unije, za katerega je neodvisnost nacionalnih sodišč bistvena, je namreč občutljivost in kompleksnost teh vprašanj, ki se poleg tega umeščajo v okvir obsežnih reform na področju pravosodja na Poljskem, težko uskladiti z uporabo hitrega postopka (glej po analogiji sodbo Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 105 in navedena sodna praksa).
- 35 Vendar je predsednik Sodišča ob upoštevanju predmeta navedene tožbe in narave vprašanj, ki se v zvezi z njo postavljajo, s sklepom z dne 26. novembra 2019 v skladu s členom 53(3) Poslovnika odločil, da se bo ta zadeva obravnavala prednostno.
- 36 Poleg tega je Komisija 23. januarja 2020 v sodnem tajništvu Sodišča z ločeno vlogo vložila predlog za izdajo začasnih odredb na podlagi člena 279 PDEU in člena 160(2) Poslovnika, s katerim je predlagala, naj se Republiki Poljski odredi, da do izdaje sodbe, s katero bo Sodišče vsebinsko odločilo o zadevi:
- prekine uporabo določb člena 3, točka 5, člena 27 in člena 73(1) novega zakona o vrhovnem sodišču, ki je podlaga za pristojnost, ki jo ima disciplinski senat za odločanje tako na prvi kot na višji stopnji v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki;
 - še nerešenih zadev pred disciplinskim senatom ne dodeljuje sestavi, ki ne izpolnjuje zahtev po neodvisnosti, ki so opredeljene zlasti v sodbi z dne 19. novembra 2019, A. K. in drugi (Neodvisnost disciplinskega senata vrhovnega sodišča) (C-585/18, C-624/18 in C-625/18, EU:C:2019:982; v nadaljevanju: sodba A. K. in drugi), ter
 - Komisijo najpozneje v enem mesecu po vročitvi sklepa Sodišča o odreditvi predlaganečasne odredbe obvesti o vseh ukrepih, ki jih bo sprejela za popolno uskladitev s tem sklepom.
- 37 Sodišče je s sklepom z dne 8. aprila 2020, Komisija/Poljska (C-791/19 R, EU:C:2020:277), ugodilo temu predlogu do razglasitve sodbe, s katero bo končan postopek v obravnavani zadevi.
- 38 S sklepi predsednika Sodišča z dne 11., 19. in 20. februarja 2020 je bila Kraljevini Belgiji, Kraljevini Danski, Kraljevini Nizozemski, Republiki Finski in Kraljevini Švedski dovoljena intervencija v sporu v podporo predlogom Komisije.
- 39 Po pisnem delu postopka, v katerem je Republika Poljska vložila odgovor na tožbo in nato dupliko kot odgovor na repliko Komisije ter odgovor na intervencijske vloge petih držav članic intervenientk, navedenih v prejšnji točki, sta bili stranki zaslišani o svojih stališčih na obravnavi 1. decembra 2020. Generalni pravobranilec je sklepne predloge predstavil 6. maja 2021 in s tem datumom je bil torej ustni del postopka končan.
- 40 Republika Poljska je z vlogo v sodnem tajništvu Sodišča z dne 10. junija 2021 predlagala ponovno odprtje ustnega dela postopka. V podporo temu predlogu v bistvu navaja, da se ne strinja s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca, iz katerih naj bi med drugim izhajalo, da okoliščine obravnavane zadeve niso bile dovolj razjasnjene.

- 41 V zvezi s tem je treba po eni strani spomniti, da Statut Sodišča Evropske unije in Poslovnik Sodišča strankam ne dajeta možnosti, da v odgovor na sklepne predloge, ki jih je predstavil generalni pravobranilec, predložijo stališča (sodba z dne 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, točka 26 in navedena sodna praksa).
- 42 Po drugi strani, na podlagi člena 252, drugi odstavek, PDEU generalni pravobranilec popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih je v skladu s Statutom Sodišča Evropske unije zahtevano njegovo sodelovanje. Sodišča ne zavezujejo niti ti predlogi niti obrazložitev, ki generalnega pravobranilca pripelje do njih. Zato nestrinjanje stranke s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca, ne glede na vprašanja, ki jih ta obravnava v njih, samo po sebi ne more biti razlog, ki bi upravičeval ponovno odprtje ustnega dela postopka (sodba z dne 6. marca 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 43 Vendar pa lahko Sodišče na podlagi člena 83 svojega poslovnika po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena.
- 44 V obravnavani zadevi pa Sodišče po opredelitvi generalnega pravobranilca meni, da ima v nasprotju s tem, kar trdi Republika Poljska, po pisnem delu postopka in obravnavi pred tem sodiščem vse potrebne elemente za odločanje. Zato ni treba odrediti ponovnega odprtja ustnega dela postopka.

Tožba

- 45 Komisija v utemeljitev svoje tožbe navaja pet očitkov, pri čemer se prvi štirje nanašajo na kršitev člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, peti pa na kršitev člena 267, drugi in tretji odstavek, PDEU.

Prvi štirje očitki, ki se nanašajo na kršitev člena 19(1), drugi pododstavek, PEU

Uporaba in obseg člena 19(1), drugi pododstavek, PEU

– Trditve strank

- 46 Komisija trdi, da se v nasprotju s tem, kar je Republika Poljska trdila v odgovoru na obrazloženo mnenje, v obravnavanem primeru uporablja člen 19(1), drugi pododstavek, PEU. Navedena določba naj bi namreč državam članicam nalagala, da zagotovijo, da nacionalni organi, ki kot „sodišča“ v smislu prava Unije lahko odločijo o vprašanjih glede uporabe in razlage tega prava, kar naj bi veljalo za poljska splošna sodišča in Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), izpolnjujejo zahteve za zagotavljanje učinkovitega sodnega varstva, vključno z zahtevami v zvezi z neodvisnostjo in nepristranskostjo navedenih organov.
- 47 Te zahteve po neodvisnosti in nepristranskosti pa naj bi predpostavljale zlasti obstoj pravil, s katerimi je mogoče pri pravnih subjektih odpraviti vsakršen legitimen dvom v zvezi z zavarovanostjo zadevnih organov pred zunanjimi dejavniki in njihovo nevtralnostjo glede na nasprotujoče si interese. V zvezi s tem naj se neodvisnost sodstva ne bi nanašala samo na

opravljanje sodniških funkcij v konkretnih zadevah, temveč tudi na organizacijo pravosodja in vprašanje, ali zadevni organ daje jamstva, ki zagotavljajo „vtis neodvisnosti“, s katerim se ohrani zaupanje, ki ga morajo zbudati sodišča v demokratični družbi.

- 48 V ta namen naj bi bilo zlasti nujno, kot naj bi izhajalo iz sodne prakse Sodišča, da disciplinska ureditev, ki se uporablja za sodnike, vsebuje nujna jamstva, s katerimi se je mogoče izogniti kakršni koli nevarnosti, da bo ta ureditev uporabljena kot sistem političnega nadzora nad vsebino sodnih odločb, zaradi česar bi bilo treba določiti pravila, s katerimi so opredeljena ravnanja, ki pomenijo disciplinske kršitve, in sankcije, ki se konkretno uporabijo, s katerimi je določeno posredovanje neodvisnega organa v skladu s postopkom, v katerem so v celoti zagotovljene pravice iz členov 47 in 48 Listine, zlasti pravica do obrambe, in s katerimi je predvidena možnost sodnega izpodbijanja odločitev disciplinskih organov.
- 49 Republika Poljska v odgovoru na tožbo zlasti trdi, da se člena 47 in 48 Listine ne uporabljata v disciplinskih zadevah v zvezi z nacionalnimi sodniki, ker ne gre za položaj, v katerem bi se izvajalo pravo Unije v smislu člena 51(1) Listine. Natančneje, člen 19(1), drugi pododstavek, PEU naj ne bi bil vir temeljne pravice do obrambe in pravice do izjave v razumnem roku. Ta država članica meni, da so disciplinske zadeve, obravnavane na podlagi postopkovnih določb, ki jih izpodbija Komisija, povsem notranje in da poljski organi z opredelitvijo teh postopkov niso urejali področij, ki jih ureja pravo Unije v smislu navedenega člena v povezavi s členom 5 PEU in členoma 3 in 4 PDEU.

– Presoja Sodišča

- 50 Najprej je treba spomniti, da Unija združuje države, ki so svobodno in prostovoljno pristopile k skupnim vrednotam iz člena 2 PEU, spoštujejo te vrednote in si prizadevajo za njihovo spodbujanje. V skladu s členom 2 PEU Unija temelji na vrednotah, kot je pravna država, ki so skupne državam članicam v družbi, ki jo označuje med drugim pravičnost. Glede tega je treba poudariti, da vzajemno zaupanje med državami članicami in zlasti med njihovimi sodišči temelji na osnovni premisi, v skladu s katero države članice delijo vrsto skupnih vrednot, na katerih temelji Unija, kot je navedeno v tem členu (glej v tem smislu sodbo z dne 24. junija 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost vrhovnega sodišča), C-619/18, EU:C:2019:531, točki 42 in 43 ter navedena sodna praksa, in sodbo Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 160 in navedena sodna praksa).
- 51 Poleg tega je to, da država članica spoštuje vrednote iz člena 2 PEU, pogoj za uživanje vseh pravic, ki izhajajo iz uporabe Pogodb za to državo članico. Država članica torej ne more spremeniti svoje zakonodaje tako, da bi povzročila poslabšanje varstva vrednote pravne države, ki je konkretizirana zlasti s členom 19 PEU. Države članice morajo tako zagotoviti, da se njihova zakonodaja na področju organiziranja pravosodja z vidika te vrednote ne poslabša, tako da ne sprejmejo pravil, ki bi posegala v neodvisnost sodnikov (sodba z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točke od 63 do 65 ter navedena sodna praksa, in sodba Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 162).
- 52 Kot to določa člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, morajo države članice določiti sistem pravnih sredstev in postopkov, ki posameznikom zagotavljajo spoštovanje njihove pravice do učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije. Načelo učinkovitega pravnega varstva pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava Unije, na katero se tako nanaša člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, pomeni splošno načelo prava Unije, ki izhaja iz skupnih ustavnih tradicij držav članic in je določeno s členoma 6 in 13 Evropske konvencije

- o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), ter ki je sedaj potrjeno v členu 47 Listine (sodba Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 190 in navedena sodna praksa).
- 53 Glede stvarnega področja uporabe člena 19(1), drugi pododstavek, PEU je treba poleg tega opozoriti, da se ta določba nanaša na „področja, ki jih ureja pravo Unije“, ne glede na položaj, v katerem države članice izvajajo to pravo v smislu člena 51(1) Listine (sodba z dne 24. junija 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost vrhovnega sodišča), C-619/18, EU:C:2019:531, točka 50 in navedena sodna praksa, in sodba Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 192 in navedena sodna praksa).
- 54 Na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU mora vsaka država članica zagotoviti, da organi, ki kot „sodišče“ v smislu, ki ga opredeljuje pravo Unije, spadajo v njen sistem pravnih sredstev na področjih, ki jih ureja pravo Unije, in ki lahko torej v tej vlogi odločajo o uporabi ali razlagi prava Unije, izpolnjujejo zahteve po učinkovitem pravnem varstvu (sodba z dne 2. marca 2021, A. B. in drugi (Imenovanje sodnikov vrhovnega sodišča – Pravno sredstvo), C-824/18, EU:C:2021:153, točka 112 in navedena sodna praksa; v nadaljevanju: sodba A. B. in drugi).
- 55 Pri tem ni sporno, da Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in zlasti disciplinski senat, ki je del tega sodišča, ter poljska splošna sodišča lahko odločajo o vprašanjih v zvezi z uporabo ali razlago prava Unije in da kot „sodišče“ v smislu, ki ga opredeljuje to pravo, spadajo v poljski sistem pravnih sredstev na „področjih, ki jih ureja pravo Unije“ v smislu člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, tako da morajo navedena sodišča izpolnjevati zahteve po učinkovitem pravnem varstvu (sodbi z dne 24. junija 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost vrhovnega sodišča), C-619/18, EU:C:2019:531, točka 56, in z dne 5. novembra 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost splošnih sodišč), C-192/18, EU:C:2019:924, točka 104).
- 56 V zvezi s tem je treba poudariti, da je, kot navaja Republika Poljska, organizacija pravosodja v državah članicah seveda v njihovi pristojnosti, vendar morajo države članice pri izvajanju te pristojnosti spoštovati obveznosti, ki zanje izhajajo iz prava Unije in zlasti iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU (sodbi z dne 24. junija 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost vrhovnega sodišča), C-619/18, EU:C:2019:531, točka 52 in navedena sodna praksa, ter z dne 5. novembra 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost splošnih sodišč), C-192/18, EU:C:2019:924, točka 102).
- 57 Ker člen 19(1), drugi pododstavek, PEU vsem državam članicam nalaga, da vzpostavijo pravna sredstva, potrebna za zagotovitev učinkovitega pravnega varstva na področjih, ki jih ureja pravo Unije, zlasti v smislu člena 47 Listine, je treba zadnjenavedeno določbo ustrezno upoštevati pri razlagi tega člena 19(1), drugi pododstavek, PEU (sodba z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 45 in navedena sodna praksa). Za zagotovitev, da lahko organi, ki lahko odločajo o vprašanjih v zvezi z uporabo in razlago prava Unije, zagotovijo tako učinkovito pravno varstvo, je ohranitev njihove neodvisnosti bistvena, kot to potrjuje člen 47, drugi odstavek, Listine, v katerem je med zahtevami, povezanimi s temeljno pravico do učinkovitega pravnega sredstva, naveden dostop do „neodvisnega“ sodišča (sodba Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 194 in navedena sodna praksa).
- 58 Ta zahteva po neodvisnosti sodišč, ki je neločljivo povezana z nalogo sojenja, je del bistvene vsebine pravice do učinkovitega pravnega varstva in temeljne pravice do poštenega sojenja, ki ima poglobljen pomen kot garant varstva vseh pravic, ki jih imajo pravni subjekti na podlagi prava

Unije, in ohranitve skupnih vrednot držav članic, ki so navedene v členu 2 PEU, zlasti vrednote pravne države (sodba z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 51 in navedena sodna praksa).

- 59 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča jamstva neodvisnosti in nepristranskosti, ki se zahtevajo na podlagi prava Unije, predpostavljajo, da obstajajo pravila, ki se nanašajo zlasti na sestavo organa ter na imenovanje, trajanje funkcije in razloge za vzdržanje, izločitev in razrešitev njegovih članov, ter na podlagi katerih je mogoče zavrnil vsak legitim dvom pri pravnih subjektih o zavarovanosti tega organa pred zunanjimi dejavniki in o njegovi nevtralnosti glede nasprotujočih si interesov (sodba z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 53 in navedena sodna praksa).
- 60 V zvezi s tem je pomembno, da sodniki niso izpostavljeni zunanjim posegom ali pritiskom, ki bi lahko ogrozili njihovo neodvisnost. Pravila, ki se uporabljajo za status sodnikov in opravljanje njihovih funkcij, morajo zlasti omogočiti, da se ne izključijo zgolj vsakršni neposredni vplivi v obliki navodil, ampak tudi oblike bolj posrednega vplivanja, ki lahko usmerjajo odločitve zadevnih sodnikov, ter se tako prepreči vtis, da ti sodniki niso neodvisni ali nepristranski, kar bi lahko omajalo zaupanje, ki ga mora v demokratični družbi in v pravni državi pri pravnih subjektih zbuditi sodstvo (sodba Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 197 in navedena sodna praksa).
- 61 Natančneje, v zvezi s pravili, ki urejajo disciplinsko ureditev za sodnike, zahteva po neodvisnosti, ki izhaja iz prava Unije in zlasti člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, v skladu z ustaljeno sodno prakso nalaga, da ta ureditev vsebuje potrebna jamstva za izognitev kakršni koli nevarnosti, da bo taka ureditev uporabljena kot sistem političnega nadzora nad vsebino sodnih odločb. Glede tega določitev pravil, s katerimi so zlasti opredeljena ravnanja, ki pomenijo disciplinske kršitve, in sankcije, ki se konkretno uporabijo, s katerimi je določeno posredovanje neodvisnega organa v skladu s postopkom, v katerem so v celoti zagotovljene pravice iz členov 47 in 48 Listine, zlasti pravica do obrambe, in s katerimi je dana možnost sodnega izpodbijanja odločb disciplinskih organov, pomeni celoto bistvenih jamstev za ohranitev neodvisnosti sodne oblasti (sodba Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 198 in navedena sodna praksa).
- 62 Na podlagi navedenega je treba ugotoviti, da so nacionalna disciplinska pravila, ki jim Komisija nasprotuje v okviru prvih štirih očitkov, lahko predmet nadzora glede na člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, tako da je treba preizkusiti, ali so kršitve te določbe, ki jih zatrjuje ta institucija, dokazane.

Drugi očitek

– Trditve strank

- 63 Komisija z drugim očitkom, ki ga je treba preučiti najprej, navaja kršitev člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, ker disciplinski senat, ki odloča v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) na prvi in na višji stopnji ter, odvisno od primera, v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki splošnih sodišč bodisi na višji stopnji bodisi tako na prvi kot na višji stopnji, ne izpolnjuje zahtevanih jamstev neodvisnosti in nepristranskosti.

- 64 Čepprav naj na splošno poseg izvršilnega organa v postopek imenovanja sodnikov sam po sebi ne bi vplival na njihovo neodvisnost in nepristranskost, bi bilo v obravnavanem primeru vseeno treba upoštevati, da je na Poljskem povezana in sočasna uvedba različnih zakonodajnih reform povzročila strukturno kršitev, zaradi katere ni več mogoče ohraniti vtisa neodvisnosti in nepristranskosti sodstva ter zaupanja, ki ga morajo sodišča zbudati v demokratični družbi, in pri pravnih subjektih zavriniti vsak legitimen dvom o zavarovanosti disciplinskega senata pred zunanjimi dejavniki in njegovi nevtralnosti glede nasprotujočih si interesov.
- 65 To kršitev naj bi povzročili različni dejavniki, med drugim okoliščina, da naj bi bil disciplinski senat, ki ima zlasti sodno pristojnost v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki, ustanovljen *ex nihilo*, pri čemer naj bi mu bila znotraj Sądu Najwyższy (vrhovno sodišče) dodeljena visoka stopnja organizacijske in finančne avtonomije, kakršne naj drugi senati tega sodišča ne bi imeli, in dejstvo, da naj bi bilo brez očitne utemeljitve in z odstopanjem od splošnega veljavnega pravila predvideno, da lahko mesta v tem novem senatu zasedejo samo novi sodniki, ki jih na predlog KRS imenuje predsednik republike, ne pa sodniki, ki bi bili premeščeni iz drugih senatov Sądu Najwyższy (vrhovno sodišče).
- 66 V tem okviru naj bi bila upoštevna tudi okoliščina, da je bila tik pred imenovanji teh novih sodnikov v disciplinski senat popolnoma preoblikovana sestava KRS s skrajšanjem tekočih mandatov navedenega organa na podlagi novih pravil o načinu imenovanja 15 sodnikov, članov tega organa, ki določajo, da teh ne izvolijo več sodniki, kot je to bilo prej, temveč da jih izvoli spodnji dom parlamenta. Zaradi teh novosti naj bi 23 od 25 članov KRS odslej imenovali zakonodajni ali izvršilni organi oziroma bi jih toliko zastopalo te organe, kar naj bi povzročilo politizacijo tega organa in posledično večji vpliv navedenih organov na postopek imenovanja sodnikov v disciplinski senat, kot sta zlasti poudarili tako Evropska komisija za demokracijo skozi pravo (imenovana Beneška komisija) v mnenju št. 904/2017 z dne 11. decembra 2017 (CDL(2017)031) kot Skupina držav proti korupciji (GRECO) v *ad hoc* poročilu o Poljski z dne 23. marca 2018.
- 67 Republika Poljska v odgovoru na tožbo trdi, da tako postopek imenovanja članov disciplinskega senata, ki je poleg tega podoben postopkom v drugih državah članicah, kot druga jamstva, ki jih uživajo ti člani po imenovanju, zagotavljajo neodvisnost navedenega senata.
- 68 Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kandidati za funkcije sodnikov na Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), naj bi namreč bili izčrpno opredeljeni z nacionalnim pravom, postopek njihovega imenovanja pa naj bi po objavi javnega razpisa za zbiranje prijav vključeval izbor, ki ga opravi KRS in na podlagi katerega naj bi ta organ pripravil predlog za imenovanje izbranih kandidatov, na podlagi katerega jih nazadnje imenuje predsednik republike, ki pa naj ne bi bil obvezan slediti predlogu KRS.
- 69 Poleg tega naj nova sestava KRS ne bi bila skoraj nič drugačna od prevladujoče sestave nacionalnih sodnih svetov v nekaterih drugih državah članicah ter naj bi prispevala k okrepitvi demokratične legitimnosti tega organa in zagotavljala boljšo zastopanost poljskih sodnikov v njem.
- 70 Nazadnje naj bi neodvisnost sodnikov disciplinskega senata po njihovem imenovanju izhajala iz obstoja izpopolnjenega sistema jamstev, povezanih zlasti z neomejenim trajanjem njihovega mandata, njihovo neodstavljalnostjo, imuniteto in obveznostjo politične nevtralnosti ter različnimi poklicnimi nezdružljivostmi in zelo visokim plačilom. Z visoko stopnjo upravne, finančne in sodne avtonomije, ki jo uživa disciplinski senat, naj bi se okrepila neodvisnost tega organa, tako da se

njegovi člani zaščitijo pred tveganji, povezanimi z značilno poklicno podrejenostjo ali kolegialnostjo, kadar odločajo o disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki drugih senatov Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče).

- 71 Sicer pa naj bi se neodvisnost disciplinskega senata od poljske izvršilne oblasti kazala tudi v odločbah tega organa, iz katerih naj bi bilo zlasti razvidno, da naj bi bile od 18 pritožb ministra za pravosodje zoper sodbe prvostopenjskih disciplinskih sodišč v zadevah proti sodnikom v sedmih primerih izpodbijane sodbe potrjene, v petih primerih spremenjene z naložitvijo strožjih disciplinskih sankcij, v dveh primerih naj bi disciplinski senat oprostilni sodbi spremenil in izrekel disciplinske sankcije, prav tako v dveh primerih naj bi spremenil oprostilni sodbi in ugotovil storitev kaznivega dejanja, vendar sankcije ni naložil, v enem primeru naj bi bila sodba razveljavljena in disciplinski postopek končan zaradi smrti zadevnega sodnika, v enem primeru pa naj bi ta senat spremenil zadevno sodbo, ne da bi naložil sankcijo, potem ko je zadevno kaznivo dejanje preopredelil kot manjšo disciplinsko kršitev.
- 72 Komisija v repliki trdi, da je bila medtem s sodbo A. K. in drugi, ki je bila izdana po vložitvi te tožbe, potrjena utemeljenost obravnavanega očitka.
- 73 Enako naj bi veljalo tudi za sodbo z dne 5. decembra 2019 (III PO 7/18) in sklepa z dne 15. januarja 2020 (III PO 8/18 in III PO 9/18), s katerimi naj bi Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (vrhovno sodišče (senat za delovno pravo in pravo socialne varnosti), Poljska), ki je bilo predložitveno sodišče v zadevah v glavni stvari, v katerih je bila izdana sodba A. K. in drugi, na podlagi spoznanj, ki izhajajo iz zadnjenavedene sodbe, razsodilo, da KRS v sedanji sestavi ni organ, ki bi bil nepristranski in neodvisen od poljske zakonodajne in izvršilne oblasti, in da disciplinski senat ni „sodišče“ v smislu člena 47 Listine, člena 6 EKČP in člena 45(1) ustave. V teh odločbah naj bi Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) poleg dejavnikov, ki so že omenjeni v točki 65 te sodbe, navedlo, prvič, da naj bi bila disciplinskemu senatu dodeljena tudi izključna pristojnost za zadeve s področja delovnega prava, prava socialne varnosti in upokojitve, ki se nanašajo na sodnike Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), kar so področja, za katera so bila prej pristojna splošna sodišča, drugič, v postopku imenovanja zadevnih sodnikov naj bi se možnosti neizbranega kandidata, da izpodbija sklepe KRS, po več zaporednih spremembah zakona o KRS znatno zmanjšale, tretjič, osebe, imenovane za sodnike v disciplinskem senatu, naj bi imele zelo vidne povezave s poljsko zakonodajno ali izvršilno oblastjo, in četrtič, disciplinski senat naj bi si od ustanovitve dalje prizadeval zlasti za umik predlogov za sprejetje predhodne odločbe, naslovljenih na Sodišče, v zadevah, v katerih je bila izdana sodba A. K. in drugi.
- 74 Ugotovitve iz navedenih odločb naj bi bile nato ponovljene v resoluciji z dne 23. januarja 2020, ki ima učinek pravnega načela in jo je Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) sprejelo v sestavi, ki združuje civilni in kazenski senat ter senat za delovno pravo in pravo socialne varnosti navedenega sodišča.
- 75 Poleg tega naj bi bili sodniki disciplinskega senata v privilegiranem položaju v primerjavi s sodniki drugih senatov Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče). Iz sodbe Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) z dne 5. decembra 2019 (III PO 7/18) naj bi namreč tudi izhajalo, da je delovna obremenitev disciplinskega senata znatno manjša od obremenitve drugih senatov navedenega sodišča, čeprav člani disciplinskega senata, kot je Republika Poljska navedla v odgovoru na tožbo, prejemajo približno 40 % višje plačilo kot sodniki drugih senatov Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče).
- 76 V zvezi z jamstvi, ki domnevno ščitijo sodnike disciplinskega senata po njihovem imenovanju in na katera se je sklicevala Republika Poljska, naj bi iz ugotovitev iz sodbe A. K. in drugi izhajalo, da se je treba, ne glede na obstoj navedenih jamstev, s celovito analizo nacionalnih določb o ustanovitvi

zadevnega organa ter zlasti o pristojnostih, ki so mu dodeljene, o njegovi sestavi in načinu imenovanja sodnikov, ki v njem odločajo, prepričati, da ti različni elementi niso taki, da pri pravnih subjektih lahko zbudijo legitimen dvom o zavarovanosti zadevnih sodnikov pred zunanjimi dejavniki po njihovem imenovanju in o njihovi nevtralnosti glede nasprotujočih si interesov.

- 77 Republika Poljska v dupliki trdi, da iz tožbe Komisije izhaja, da se njen drugi očitke nanaša na pravno presojo nacionalnih določb, ki so predmet te tožbe, in ne na ugotavljanje dejstev. Parametri v zvezi z neodvisnostjo disciplinskega senata, ki bi jih v skladu s sodbo A. K. in drugi moralo preučiti predložitveno sodišče v zadevah v glavni stvari, v katerih je bila izdana navedena sodba, pa naj ne bi imeli nobene povezave s presojo abstraktne skladnosti teh nacionalnih določb s pravom Unije, temveč naj bi se nanašali na dejansko stanje. Zato naj odločbe, ki jih je Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) izdalo po sodbi A. K. in drugi, ne bi bile upoštevne za presojo neizpolnitve obveznosti, ki se tej državi članici očita v okviru te tožbe. Resolucija Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) z dne 23. januarja 2020 naj se ne bi nanašala na pristojnosti disciplinskega senata, poleg tega pa naj bi jo Trybunał Konstytucyjny (ustavno sodišče, Poljska) v sodbi z dne 20. aprila 2020 razglasilo za neustavno.
- 78 Nazadnje Republika Poljska k dupliki prilaga približno 2300 strani dokumentacije, ki daje celovit pregled odločb disciplinskega senata, ki naj bi potrdile prepričanje navedene države članice, da navedeni organ odloča popolnoma nepristransko in neodvisno. Poleg tega naj bi iz primerjalnega pregleda odločb, izdanih v disciplinskih postopkih, uvedenih na podlagi pritožbe ministra za pravosodje v letih od 2017 do 2019, ki je prav tako priložen k tej vlogi, izhajalo, da je v letih 2017 in 2018 kazenski senat vrhovnega sodišča ugodil šestim pritožbam ministra za pravosodje od štirinajstih, medtem ko je disciplinski senat v letih 2018 in 2019 ugodil 17 od 44, kar naj bi izkazovalo enakovredno razmerje.
- 79 Kraljevina Belgija, Kraljevina Danska, Kraljevina Nizozemska, Republika Finska in Kraljevina Švedska menijo, da zlasti iz ugotovitev v sodbi A. K. in drugi izhaja, da disciplinski senat ne izpolnjuje zahtev po nepristranskosti in neodvisnosti, ki izhajajo iz prava Unije. Po mnenju Kraljevine Belgije se ta ugotovitev poleg tega lahko opre na različne instrumente, sprejete v mednarodnih organih, kot sta Evropska listina o statutu za sodnike in mnenje Beneške komisije št. 977/2019 z dne 16. januarja 2020 o spremembah zlasti zakona o splošnih sodiščih in novega zakona o vrhovnem sodišču, uvedenih 20. decembra 2019.

– *Presoja Sodišča*

- 80 Kot izhaja iz ustaljene sodne prakse Sodišča, navedene v točki 61 te sodbe, mora vsaka država članica na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU zagotoviti, da se v okviru disciplinske ureditve, ki se uporablja za sodnike nacionalnih sodišč, ki spadajo v njen sistem pravnih sredstev na področjih, urejenih s pravom Unije, spoštuje načelo neodvisnosti sodnikov, zlasti tako, da zagotovi, da nadzor nad odločbami, izdanimi v disciplinskih postopkih, ki so bili uvedeni proti sodnikom navedenih sodišč, opravlja organ, ki tudi sam lahko zadosti jamstvu, ki so del učinkovitega pravnega varstva in med katerimi je jamstvo neodvisnosti (sklep z dne 8. aprila 2020, Komisija/Poljska, C-791/19 R, EU:C:2020:277, točka 35).
- 81 Iz člena 27(1), člena 73(1) in člena 97(3) novega zakona o vrhovnem sodišču ter člena 110(1) zakona o splošnih sodiščih pa izhaja, da je odslej za disciplinske odločbe, ki se lahko sprejmejo v zvezi s poljskimi sodniki, pristojen disciplinski senat, ustanovljen na podlagi novega zakona o vrhovnem sodišču. Ta senat odloča v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki Sąd Najwyższy

- (vrhovno sodišče) na prvi stopnji in na višji stopnji ter, odvisno od primera, v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki splošnih sodišč bodisi na višji stopnji bodisi tako na prvi stopnji kot na višji stopnji. Iz načel, navedenih v prejšnji točki izhaja, da mora v skladu s pravom Unije in zlasti s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU organ, kot je disciplinski senat, zagotavljati vsa zahtevana jamstva v zvezi s svojo neodvisnostjo in nepristranskostjo.
- 82 Kot je v zvezi s tem pojasnilo Sodišče, že samo možnost, da bodo sodniki Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in splošnih sodišč izpostavljeni tveganju disciplinskega postopka, ki bi lahko vodil do tega, da bi zadevo obravnaval organ, katerega neodvisnost ne bi bila zagotovljena, lahko vpliva na njihovo lastno neodvisnost (sklep z dne 8. aprila 2020, Komisija/Poljska, C-791/19 R, EU:C:2020:277, točka 90).
- 83 V zvezi s tem je treba zlasti upoštevati dejstvo, da imajo lahko disciplinski ukrepi resne posledice za življenje in poklicno pot kaznovanih sodnikov. Kot je navedlo tudi Evropsko sodišče za človekove pravice, mora biti sodni nadzor, ki se izvaja, prilagojen disciplinski naravi zadevnih odločb. Ko država začne tak disciplinski postopek, gre namreč za zaupanje javnosti v delovanje in neodvisnost sodne oblasti, za zaupanje, ki v demokratični državi zagotavlja sam obstoj pravne države (glej v tem smislu sodbi EŠČP z dne 6. novembra 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalski, CE:ECHR:2018:1106JUD005539113, točka 196, in z dne 9. marca 2021, Eminağaoglu proti Turčiji, CE:ECHR:2021:0309JUD007652112, točka 97).
- 84 Komisija z drugim očitkom v bistvu trdi, da disciplinski senat, glede na posebne okoliščine, v katerih je bil ustanovljen, nekatere značilnosti tega senata in postopek, v katerem so bili imenovani sodniki, ki bodo v senatu odločali, ne izpolnjuje zahtev po neodvisnosti in nepristranskosti, ki izhajajo iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU.
- 85 V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, kot so poudarile Komisija in intervenientke, da je Sodišče v sodbi A. K. in drugi že obravnavalo predlog za sprejetje predhodne odločbe Sąd Najwyższy (Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych) (vrhovno sodišče (senat za delovno pravo in pravo socialne varnosti)), ki se je nanašal zlasti na vprašanje, ali je treba pravo Unije razlagati tako, da organ, kot je disciplinski senat, izpolnjuje zahteve po neodvisnosti in nepristranskosti, navedene zlasti v členu 47 Listine.
- 86 Kot izhaja iz izreka sodbe A. K. in drugi, je Sodišče v zvezi s tem razsodilo, da organ ni neodvisno in nepristransko sodišče v smislu navedene določbe, če objektivni pogoji, v katerih je bil ta organ ustanovljen, in značilnosti tega organa ter način, na katerega so bili njegovi člani imenovani, pri pravnih subjektih lahko povzročijo legitimne dvome v zvezi z zavarovanostjo navedenega organa pred zunanjimi dejavniki, zlasti pred neposrednimi ali posrednimi vplivi zakonodajne in izvršilne oblasti, in njegovo nevtralnostjo v razmerju do nasprotujočih si interesov. Taki dvomi lahko tako privedejo do neobstoja vtisa neodvisnosti in nepristranskosti navedenega organa, kar bi lahko omajalo zaupanje, ki ga mora v demokratični družbi pri navedenih pravnih subjektih zbujati pravosodje.
- 87 Kot izhaja iz točk 52 in 57 te sodbe, je treba pri razlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU ustrezno upoštevati člen 47 Listine.
- 88 Za ugotovitev, ali disciplinski senat kot organ, pristojen za nadzor nad odločbami, izdanimi v disciplinskih postopkih proti sodnikom, ki lahko odločajo o razlagi in uporabi prava Unije, izpolnjuje zahtevo po neodvisnosti in nepristranskosti, ki se zahteva na podlagi prava Unije, je treba najprej opozoriti, kot je navedla Komisija, da je do ustanovitve navedenega senata z novim

zakonom o vrhovnem sodišču prišlo v širšem okviru velikih reform organizacije sodne oblasti na Poljskem, med katerimi so zlasti reforme, ki izhajajo iz sprejetja tega novega zakona o vrhovnem sodišču ter sprememb zakona o splošnih sodiščih in zakona o KRS.

- 89 V teh okoliščinah je treba na prvem mestu navesti, kot je trdila Komisija, da je bila tako *ex nihilo* ustanovljenemu disciplinskemu senatu v skladu s členom 27, členom 73(1) in členom 97(3) novega zakona o vrhovnem sodišču ter členom 110(1) zakona o splošnih sodiščih posebej dodeljena izključna pristojnost za odločanje v disciplinskih zadevah ter zadevah s področja delovnega prava, prava socialne varnosti in upokojitve, ki se nanašajo na sodnike Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), in pristojnost za odločanje, odvisno od primera, v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki splošnih sodišč bodisi na višji stopnji bodisi tako na prvi stopnji kot na višji stopnji.
- 90 Vendar je treba zlasti opozoriti, kot je Sodišče že navedlo v točkah 148 in 149 sodbe A. K. in drugi predvsem glede zadev v zvezi z upokojitvijo sodnikov Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), da je bila ta pristojnost disciplinskemu senatu dodeljena vzporedno zlasti s sprejetjem določb novega zakona o vrhovnem sodišču, s katerimi sta bila določena znižanje upokojitvene starosti sodnikov Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in uporaba tega ukrepa za sodnike tega sodišča, ki so bili na položaju, pri čemer je bila predsedniku republike podeljena diskrecijska pravica glede podaljšanja aktivnega mandata teh sodnikov po dopolnitvi na novo določene upokojitvene starosti. V zvezi s tem je Sodišče v sodbi z dne 24. junija 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost vrhovnega sodišča) (C-619/18, EU:C:2019:531), razsodilo, da je Republika Poljska zaradi sprejetja navedenih nacionalnih določb kršila neodstavljalnost in neodvisnost sodnikov Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU.
- 91 Na drugem mestu je treba ugotoviti, kot je trdila Komisija in kot je navedlo tudi Sodišče v točki 151 sodbe A. K. in drugi, da iz ureditve, vzpostavljene z novim zakonom o vrhovnem sodišču in zlasti iz členov 6, 7 in 20 tega zakona izhaja, da ima disciplinski senat, čeprav je bil formalno ustanovljen kot senat Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), znotraj navedenega sodišča posebej visoko stopnjo organizacijske, funkcionalne in finančne avtonomije v primerjavi z drugimi senati tega sodišča.
- 92 V zvezi s tem trditve Republike Poljske, da gre v obravnavanem primeru samo za krepitve neodvisnosti sodnikov disciplinskega senata, tako da so zaščiteni pred tveganji, povezanimi z značilno poklicno podrejenostjo ali kolegialnostjo, ni mogoče sprejeti, zlasti ker so sami sodniki disciplinskega senata lahko stranke v disciplinskem sporu ali sporu, ki se nanaša na delovno pravo, pravo socialne varnosti in upokojitve, in ker poljski zakonodajalec ni menil, da je treba pristojnost za odločanje o takih sporih dodeliti drugemu senatu Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče).
- 93 Na tretjem mestu v zvezi z dejstvom, da so sodniki disciplinskega senata upravičeni do približno 40 % višjega plačila kot sodniki, dodeljeni v druge senate Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), je treba navesti, da je v skladu s pojasnili, ki jih je Republika Poljska navedla v svojih vlogah in na obravnavi, to veliko višje plačilo upravičeno izključno z obstojem pravila o nezdržljivosti, ki se posebej uporablja za sodnike disciplinskega senata in jim preprečuje opravljanje akademskih funkcij. Vendar se v skladu z istimi pojasnili lahko zadevne osebe, ne glede na to ureditev nezdržljivosti, odločijo za take akademske funkcije, če te niso v nasprotju z ugledom statusa sodnika in če se v tem primeru odpovejo temu višjemu plačilu. Ugotoviti pa je treba, da na podlagi takih pojasnil ni mogoče razumeti objektivnih razlogov, iz katerih tudi sodnikom, dodeljenim v druge senate Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), ne bi bilo mogoče priznati iste možnosti, da izbirajo med opravljanjem akademskih dejavnosti na eni strani in veliko višjim plačilom na drugi.

- 94 Na četrtem mestu je treba poudariti okoliščino, na katero se je sklicevala Komisija in ki jo je Sodišče že navedlo v točki 150 sodbe A. K. in drugi, da morajo v skladu s členom 131 novega zakona o vrhovnem sodišču disciplinski senat, ki so mu tako dodeljene pristojnosti, navedene v točki 89 te sodbe, ko se prvič oblikuje, sestavljati samo novi sodniki, ki jih na predlog KRS imenuje predsednik republike, pri čemer so torej izključene kakršne koli možnosti za premestitev sodnikov, ki so že na položaju na Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), v navedeni senat, čeprav so na podlagi istega zakona take premestitve sodnikov iz enega v drug senat Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) načeloma dovoljene. Poleg tega je bila sestava KRS pred temi imenovanji popolnoma preoblikovana.
- 95 Kot izhaja iz ustaljene sodne prakse, navedene v točki 59 te sodbe, jamstva neodvisnosti in nepristranskosti sodnikov, ki se zahtevajo na podlagi prava Unije, predpostavljajo zlasti obstoj pravil, ki urejajo imenovanje sodnikov (glej v tem smislu sodbo A. B. in drugi, točki 117 in 121). Tudi iz sodne prakse Sodišča, navedene v točki 56 te sodbe, izhaja, da morajo države članice pri izvajanju svojih pristojnosti, zlasti pristojnosti v zvezi z določitvijo nacionalnih pravil, ki urejajo postopek imenovanja sodnikov, spoštovati obveznosti, ki zanje izhajajo iz prava Unije in zlasti iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU (glej v tem smislu sodbi A. B. in drugi, točki 68 in 79, ter z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 48).
- 96 V skladu z načelom delitve oblasti, ki je značilno za delovanje pravne države, mora biti med drugim zagotovljena neodvisnost sodišč od zakonodajne in izvršilne oblasti (sodba z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 54 in navedena sodna praksa).
- 97 Natančneje, v zvezi s pogoji, v katerih se sprejemajo odločitve o imenovanju sodnikov Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in zlasti disciplinskega senata, je Sodišče seveda že imelo priložnost pojasniti, da zgolj dejstvo, da zadevne sodnike imenuje predsednik republike države članice, ne more povzročiti, da bi bili ti odvisni od predsednika republike, niti vzbuditi dvomov glede njihove nepristranskosti, če po imenovanju niso pod nobenim pritiskom in pri izvajanju svojih nalog ne prejemajo navodil (sodba z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točka 56 in navedena sodna praksa).
- 98 Vendar je Sodišče pojasnilo, da se je treba še vedno prepričati, ali so vsebinski pogoji in postopkovna pravila, ki se uporabljajo za sprejetje navedenih odločitev o imenovanju, taki, da pri pravnih subjektih ne morejo povzročiti legitimnih dvomov v zvezi z zavarovanostjo zadevnih sodnikov pred zunanjimi dejavniki in njihovo nevtralnostjo v razmerju do nasprotujočih si interesov po imenovanju zadevnih oseb ter da je za to pomembno, da navedeni pogoji in podrobna pravila omogočajo, da se ne izključi le kakršna koli oblika neposrednega vpliva v obliki navodil, temveč tudi bolj posredne oblike vplivanja, ki bi lahko usmerjale odločanje zadevnih sodnikov (glej v tem smislu sodbo z dne 20. aprila 2021, Republika, C-896/19, EU:C:2021:311, točki 55 in 57 ter navedena sodna praksa).
- 99 Potem ko je Sodišče poudarilo, da na podlagi člena 179 ustave sodnike Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) imenuje predsednik republike na predlog KRS, to je organa, ki mu je s členom 186 ustave zaupana naloga varuha neodvisnosti sodišč in sodnikov, je v točki 137 sodbe A. K. in drugi ter točki 124 sodbe A. B. in drugi pojasnilo, da posredovanje takega organa v okviru postopka imenovanja sodnikov načeloma lahko prispeva k objektivnosti navedenega postopka z omejitvijo maneverskega prostora, ki ga ima predsednik republike pri izvajanju pristojnosti, ki mu je tako podeljena.

- 100 Vendar je Sodišče v točki 138 sodbe A. K. in drugi ter točki 125 sodbe A. B. in drugi navedlo, da to predvsem velja le, če je navedeni organ sam dovolj neodvisen od zakonodajne in izvršilne veje oblasti ter od organa, ki mu mora predložiti tak predlog za imenovanje.
- 101 V zvezi s tem je treba poudariti, da je na podlagi člena 179 ustave akt, s katerim KRS predlaga kandidata za imenovanje na mesto sodnika Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), pogoj *sine qua non*, da lahko predsednik republike tega kandidata imenuje na to mesto. Vloga KRS v tem postopku imenovanja je zato odločilna (glej v tem smislu sodbo A. B. in drugi, točka 126).
- 102 V takih okoliščinah je stopnja neodvisnosti KRS od poljske zakonodajne in izvršilne veje oblasti pri opravljanju tako dodeljenih nalog lahko upoštevna pri presoji, ali lahko sami sodniki, ki jih izbere, izpolnjujejo zahteve po neodvisnosti in nepristranskosti, ki izhajajo iz prava Unije (glej v tem smislu sodbi A. K. in drugi, točka 139, ter A. B. in drugi, točka 127).
- 103 Seveda je Sodišče, kot je navedla Republika Poljska, že razsodilo, da okoliščina, da v sestavi organa, kot je nacionalni sodni svet, ki je vključen v postopek imenovanja sodnikov, prevladujejo člani, ki jih izbere zakonodajna oblast, sama po sebi ne more povzročiti dvoma o neodvisnosti sodnikov, ki so imenovani na koncu tega postopka (glej v tem smislu sodbo z dne 9. julija 2020, Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, točki 55 in 56). Vendar iz sodne prakse Sodišča in natančneje iz sodb A. K. in drugi ter A. B. in drugi izhaja tudi, da je lahko drugače, če ta ista okoliščina v povezavi z drugimi upoštevničnimi dejavniki in pogoji, v katerih so bile te izbire opravljene, povzroči nastanek takih dvomov.
- 104 V zvezi s tem je treba navesti, prvič, kot je trdila Komisija, da medtem ko so 15 članov KRS, ki so bili izvoljeni izmed sodnikov, prej izvolili njihovi kolegi, pa je bil zakon o KRS nedavno tako spremenjen, kot izhaja iz člena 9a navedenega zakona, da zdaj teh 15 članov imenuje veja poljske zakonodajne oblasti in sta posledično 23 od 25 članov KRS v tej novi sestavi imenovali poljska izvršilna ali zakonodajna oblast oziroma so te osebe člani navedenih oblasti. Take spremembe pa lahko povzročijo tveganje, ki ga v prej veljavnem načinu izvolitve ni bilo, za večji vpliv te zakonodajne in izvršilne oblasti na KRS ter poseg v neodvisnost tega organa.
- 105 Drugič, kot je Komisija prav tako poudarila, iz člena 6 zakona z dne 8. decembra 2017, navedenega v točki 26 te sodbe, izhaja, da je bila nova sestava KRS vzpostavljena s skrajšanjem veljavnega mandata, ki v skladu s členom 187(3) ustave traja štiri leta, tedanjih članov tega organa.
- 106 Tretjič, opozoriti je treba, da je bila zakonodajna reforma, na podlagi katere je bila vzpostavljena ta nova sestava KRS, sprejeta sočasno s sprejetjem novega zakona o vrhovnem sodišču, s katerim je bila izvedena obsežna reforma Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), ki je vključevala med drugim ustanovitev dveh novih senatov, med katerima je disciplinski senat, znotraj navedenega sodišča in uvedbo ureditve – za katero je bilo medtem razsojeno, da je v nasprotju s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU in ki je bila že obravnavana v točki 90 te sodbe – s katero je bilo določeno znižanje upokojitvene starosti sodnikov Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in uporaba tega ukrepa za sodnike tega sodišča na položaju.
- 107 Zato ni sporno, da je do predčasnega prenehanja mandatov nekaterih članov KRS, ki so bili takrat na položaju, in oblikovanja nove sestave KRS prišlo v okoliščinah, v katerih se je pričakovalo, da bodo na Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in zlasti v disciplinskem senatu v kratkem na voljo številna delovna mesta, kot je Sodišče v bistvu že poudarilo v točkah od 22 do 27 sklepa z dne

17. decembra 2018, Komisija/Poljska (C-619/18 R, EU:C:2018:1021), v točki 86 sodbe z dne 24. junija 2019, Komisija/Poljska (Neodvisnost vrhovnega sodišča) (C-619/18, EU:C:2019:531), ter v točki 134 sodbe A. B. in drugi.
- 108 Ugotoviti pa je treba, da elementi, opisani v točkah od 104 do 107 te sodbe, lahko povzročijo legitimne dvome v zvezi z neodvisnostjo KRS in njegovo vlogo v postopku imenovanja, kot je postopek, v katerem so bili imenovani člani disciplinskega senata.
- 109 Poleg tega iz točk od 89 do 94 te sodbe po eni strani izhaja, da se ta postopek imenovanja uporablja za kandidate za položaj člana sodnega senata, na novo ustanovljenega za odločanje zlasti o disciplinskih postopkih proti nacionalnim sodnikom in o vprašanjih, povezanih z reformo določb v zvezi s Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), za katera je bilo v nekaterih vidikih že ugotovljeno, da Republika Poljska ni izpolnila obveznosti iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, in po drugi strani da ta organ sestavljajo izključno novi sodniki, ki še ne zasedajo položajev na Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in ki bodo prejeli znatno višje plačilo ter bodo imeli posebej visoko stopnjo organizacijske, funkcionalne in finančne avtonomije v primerjavi s prevladujočimi razmerami v drugih sodnih senatih Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče).
- 110 Ti elementi, obravnavani v okviru celovite analize, ki vključuje pomembno vlogo KRS pri imenovanju članov disciplinskega senata oziroma, kot izhaja iz točke 108 te sodbe, organa, katerega neodvisnost od politične oblasti je vprašljiva, lahko pri pravnih subjektih povzročijo legitimne dvome o neodvisnosti in nepristranskosti navedenega disciplinskega senata.
- 111 Glede podatkov v zvezi s sodno prakso disciplinskega senata, navedenih v točkah 71 in 78 te sodbe, je dovolj navesti, da se poleg dejstva, da se zdi, da statistike, navedene v tej točki 71, pričajo bolj o tem, da je disciplinski senat v večini primerov, v katerih naj bi tako odločal o pritožbi ministra za pravosodje zoper odločbo prvostopenjskega disciplinskega sodišča, ohranil ali zaostрил disciplinsko odgovornost zadevnih sodnikov, drugi očitki Komisije, kot je poudarila zadnjenavedena, nikakor ne nanaša na konkretno sodno dejavnost disciplinskega senata in sodnikov, ki ga sestavljajo, temveč na neobstoj vtisa njegove neodvisnosti in nepristranskosti v smislu sodne prakse, navedene v točki 86 te sodbe. Zato ne s statistikami, ki jih je Republika Poljska navedla v odgovoru na tožbo in dupliki, ne splošneje s približno 2300 stranmi odločb, dodeljenim disciplinskemu senatu in ki jih je Republika Poljska predložila v utemeljitev te zadnjenavedene vloge in ob tem samo na splošno trdila, da navedene odločbe ne morejo zbuditi dvoma v neodvisnost in nepristranskost navedenega organa, ni mogoče izpodbijati utemeljenosti tega očitka.
- 112 Ob upoštevanju vseh preudarkov, navedenih v točkah od 89 do 110 te sodbe, je treba ugotoviti, da posebne okoliščine skupaj z objektivnimi pogoji, v katerih je bil disciplinski senat ustanovljen, značilnostmi tega organa in načinom, na katerega so bili njegovi člani imenovani, pri pravnih subjektih lahko povzročijo legitimne dvome v zvezi z zavarovanostjo tega organa pred zunanjimi dejavniki, zlasti pred neposrednimi ali posrednimi vplivi poljske zakonodajne in izvršilne oblasti, in v zvezi z njegovo nevtralnostjo v razmerju do nasprotujočih si interesov, ter lahko tako privedejo do neobstoja vtisa neodvisnosti in nepristranskosti navedenega organa, kar bi lahko omajalo zaupanje, ki ga mora v demokratični družbi in pravni državi pri navedenih pravnih subjektih zbuditi pravosodje. Tak razvoj pomeni poslabšanje varstva vrednote pravne države v smislu sodne prakse Sodišča, navedene v točki 51 te sodbe.

- 113 Iz tega zlasti sledi, da Republika Poljska s tem, da ne zagotavlja neodvisnosti in nepristranskosti disciplinskega senata, ki odloča v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) na prvi in na višji stopnji ter, odvisno od primera, v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki splošnih sodišč bodisi na višji stopnji bodisi tako na prvi kot na višji stopnji, in s tem, da tako posega v neodvisnost teh sodnikov in to poleg vsega za ceno poslabšanja varstva vrednote pravne države v tej državi članici v smislu sodne prakse Sodišča, navedene v točki 51 te sodbe, ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU.
- 114 Zato je treba drugi očitke sprejeti.

Prvi očitek

– Trditve strank

- 115 Komisija s prvim očitkom, ki ga je treba preučiti na drugem mestu, trdi, da je s členom 107(1) zakona o splošnih sodiščih ter členom 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču kršen člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, ker navedeni nacionalni določbi s kršitvijo načela neodvisnosti sodnikov omogočata uveljavljanje disciplinske odgovornosti sodnikov poljskih splošnih sodišč zaradi vsebine njihovih sodnih odločb in s tem uporabo disciplinske ureditve, ki se zanje uporablja, za izvajanje političnega nadzora nad njihovo sodno dejavnostjo.
- 116 Po eni strani naj bi bila namreč v členu 107(1) zakona o splošnih sodiščih disciplinska kršitev opredeljena tako, da zajema zlasti primer „očitne kršitve pravnih pravil“. Tako besedilo naj bi omogočalo razlago, v skladu s katero se disciplinska odgovornost sodnikov razširi na opravljanje njihove sodne funkcije.
- 117 Sicer pa naj bi to potrjevala razlagalna praksa, ki jo je nedavno razvil disciplinski tožilec, pristojen za zadeve v zvezi s sodniki splošnih sodišč in njihovimi namestniki (v nadaljevanju: skupaj: disciplinski tožilec). Disciplinski tožilec naj bi namreč med drugim uvedel preiskave zoper tri sodnike v zvezi s predlogi za sprejetje predhodne odločbe, ki so jih vložili pri Sodišču v zadevah, v katerih sta bila izdana sodba z dne 26. marca 2020, Miasto Łowicz in Prokurator Generalny (C-558/18 in C-563/18, EU:C:2020:234), in sklep z dne 6. oktobra 2020, Prokuratura Rejonowa w Słubicach (C-623/18, neobjavljen, EU:C:2020:800), in z dopisi z dne 29. novembra 2018 vsakega od teh sodnikov pozval k predložitvi pisne izjave glede morebitne prekoračitve pristojnosti v zvezi z navedenimi predlogi, ter nato v dopisu z dne 4. januarja 2019 v zvezi s tem pojasnil, da „meni, da je njegova dolžnost preučiti, ali predložitev vprašanj za predhodno odločanje, ki je v nasprotju z jasno opredeljenimi pogoji iz določbe člena 267 PDEU [...], lahko pomeni disciplinsko kršitev“.
- 118 Prav tako naj bi disciplinski tožilec, potem ko je Sąd Okręgowy w Warszawie (regionalno sodišče v Varšavi, Poljska) v združenih zadevah od C-748/19 do C-754/19 pri Sodišču vložilo predloge za sprejetje predhodne odločbe v zvezi z zahtevami po neodvisnosti sodnega senata, v katerem zaseda sodnik, ki je bil na to sodišče napoten z odločbo ministra za pravosodje, z obvestilom z dne 3. septembra 2019 sporočil, da so bili uvedeni pripravljalni ukrepi, da se ugotovi, ali ravnanje sodnice, ki je predsednica navedenega senata in ki je oblikovala navedene predloge, lahko pomeni disciplinsko kršitev.

- 119 Po drugi strani naj bi člen 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) in s tem senatu za izredni nadzor javnih zadev tega sodišča, kadar odloča o izrednem pravnem sredstvu, omogočal, da v primeru „očitne kršitve pravil“ na zadevno sodišče naslovi „ugotovitev o napaki“ in da v tem primeru pri disciplinskem senatu vloži predlog za disciplinsko obravnavo v zvezi z zadevnimi sodniki v skladu s členom 110(1)(b) zakona o splošnih sodiščih. Pojem „očitna kršitev pravil“ pa naj bi omogočal razlago, v skladu s katero se disciplinska odgovornost sodnikov razširi na opravljanje njihove sodne funkcije.
- 120 Republika Poljska v odgovoru na tožbo trdi, da opredelitev disciplinske kršitve iz člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih ne omogoča političnega nadzora nad vsebino sodnih odločb. V zvezi s tem naj Komisija ne bi upoštevala ustaljene ozke razlage te določbe, ki jo je podalo Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče). Iz ustaljene sodne prakse navedenega sodišča naj bi namreč izhajalo, da disciplinska kršitev ne more biti posledica navadne napake pri razlagi ali uporabi pravnega pravila, ki izhaja iz sodne odločbe, temveč samo „očitnih“ kršitev pravnih pravil, ki so načeloma kršitve postopkovnih pravil in niso neposredno povezane s samo odločbo, jih vsakdo lahko takoj ugotovi ter imajo pomembne negativne učinke, ki škodijo interesom strank, drugim pravnim subjektom ali izvajanju sodne oblasti.
- 121 Po mnenju Republike Poljske je upravičeno, da se taka ravnanja, storjena v slabi veri ali zaradi velikega neznanja sodnika, opredelijo kot disciplinske kršitve, da se zagotovi učinkovito pravno varstvo pravnih subjektov in ohrani podoba pravičnosti, ki je neločljiv del sodne oblasti. Možnost morebitnih disciplinskih postopkov, ki je omejena na take primere, ne bi mogla vplivati na neodvisnost sodne oblasti.
- 122 V teh okoliščinah naj bi bila zgolj bojazen, da je zadevno nacionalno določbo mogoče razlagati drugače, kot jo ustaljeno razlaga Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), daleč od resničnosti in povsem hipotetična. Disciplinski tožilec pa naj bi bil samo organ za preiskavo in pregon, katerega presoja naj ne bi bila zavezujoča za disciplinska sodišča.
- 123 Po mnenju Republike Poljske morajo iste ugotovitve prevladati v zvezi s členom 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču.
- 124 Komisija v repliki trdi, da argumenti Republike Poljske ne izpodbijejo ugotovitve, da je pojme iz točk 116 in 119 te sodbe mogoče razlagati tako, da se nanašajo na vsebino sodnih odločb, kar naj bi sicer še naprej dokazovali disciplinski postopki, uvedeni po vložitvi te tožbe.
- 125 Tako naj bi disciplinski tožilec 6. decembra 2019 uvedel tak postopek proti sodnici iz točke 118 te sodbe in v obvestilu navedel, da je po njegovem mnenju ta sodnica „ob neupoštevanju posvetovanja senata predstavila svoje osebno mnenje o obstoju dodatnih razlogov za preložitev obravnave in javno nasprotovala navedenemu senatu, ustanovljenemu v skladu z veljavnimi predpisi za odločanje o tej zadevi, s tem ko je zbudila dvom o nepristranskosti in neodvisnosti zadevnega sodnika, člana senata, in mu zavrnila pravico do zasedanja v njem“ ter da je poleg tega „prekoračila svoja pooblastila, s tem ko je med preložitvijo pritožbenega postopka nezakonito in brez posvetovanja z drugima ustreznimi imenovanima članoma senata sprejela odločbo o predlogu za sprejetje predhodne odločbe“.
- 126 Disciplinski senat, od katerega je odslej popolnoma odvisna razlaga pojmov iz točk 116 in 119 te sodbe, pa naj bi, kot naj bi izhajalo iz odločbe z dne 4. februarja 2020 (II DO 1/20), ki jo je predložila Komisija, suspendiral sodnika Sąd Rejonowy w Olsztynie (okrajno sodišče v Olsztynu, Poljska), proti kateremu je bil uveden disciplinski postopek, zlasti ker je, kot izhaja iz obvestila, ki

- ga je 29. novembra 2019 objavil disciplinski tožilec, ravnanje tega sodnika pri preučitvi pritožbe „povzročilo sprejetje odločbe brez pravne podlage“, ki spodnji dom parlamenta poziva, naj predloži sezname državljanov in sodnikov, ki so podprli candidature za mesta članov KRS v novi sestavi.
- 127 Disciplinski senat naj bi v obrazložitvi navedene odločbe med drugim presodil, da „če glede na vrsto dejanja, ki ga je storil sodnik, avtoriteta sodišča ali bistveni interesi službe zahtevajo, da se takoj razreši službenih obveznosti, lahko predsednik sodišča ali minister za pravosodje takoj začasno ustavita dejavnost sodnika do odločbe disciplinskega sodišča, sprejete v manj kot enomesečnem roku. V obravnavanem primeru se oba navedena pogoja (avtoriteta sodišča in bistveni interesi službe) uporabljata v povezavi z ravnanjem sodnika v obliki očitne kršitve pravnih pravil in škodovanja ugledu funkcije v smislu člena 107(1) zakona [o splošnih sodiščih].“ Disciplinski senat naj bi v isti odločbi tudi trdil, da „o sami nezakonnosti sodne odločbe ni nobenega dvoma. Sodba Sodišča Evropske unije namreč ne daje podlage za poseganje v pooblastila predsednika države in odločanje sodnikov o tem, kdo je sodnik in kdo ne“.
- 128 Nazadnje, s sklicevanjem na disciplinske postopke, navedene v točkah 125 in 126 te sodbe, in druge disciplinske postopke, uvedene proti sodnikom, ker so podvomili v veljavnost imenovanja nekaterih sodnikov, ki so predmet obvestil disciplinskega tožilca z dne 15. decembra 2019 in 14. februarja 2020, ki ju je predložila Komisija, naj bi se Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) v svoji resoluciji z dne 23. januarja 2020, navedeni v točki 74 te sodbe, sklicevalo na „dejstvo, da politični organ, kot je minister za pravosodje, prek disciplinskih tožilcev, ki jih je imenoval, izvaja represivna dejanja proti sodnikom, ki opravljajo sodne funkcije z namenom, da se razjasnijo dvomi o načinu organizacije razpisa za zaposlitev sodnikov“.
- 129 Republika Poljska v dupliki trdi, da odločbe disciplinskega tožilca in odločba disciplinskega senata, ki jih Komisija navaja v repliki, niso upoštevne, ker se očitek Komisije nanaša na abstraktno združljivost pravnih opredelitev disciplinske kršitve s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU in ne na kršitev prava Unije, ki bi izhajala iz določenih ravnanj državnih organov. Poleg tega bi se morala sodba Sodišča nanašati na prevladujoči položaj ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju. Nazadnje, odločba, navedena v točki 125 te sodbe, naj bi se nanašala na dejstvo, da je sodnik prekorajčil svoja pooblastila, s tem ko je sam izdal odločbe o predlogu za sprejetje predhodne odločbe v zadevah, o katerih je treba odločati v senatu treh sodnikov, odločba disciplinskega senata pa naj se prav tako ne bi nanašala na postopek zaradi očitne kršitve pravnih pravil, temveč zaradi suma kaznivega dejanja zlorabe pooblastil in škodovanja ugledu funkcije, ter naj bi poleg tega bila začasna odredba.
- 130 Vse države članice, ki so intervenirale v podporo predlogom Komisije, menijo, da nacionalni določbi, ki se izpodbijata s tem očitkom, lahko odvrtilno učinkujeta na sodnike splošnih sodišč pri opravljanju sodnih funkcij in da tako kršijo zahtevo po neodvisnosti sodnikov, ki izhajata iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU.
- 131 Kraljevina Danska meni, da čeprav člen 107(1) zakona o splošnih sodiščih ob upoštevanju samega besedila ni v nasprotju z načelom neodvisnosti sodnikov, pa nejasna formulacija te določbe disciplinskemu organu vseeno dopušča široko polje proste presoje pri ugotavljanju disciplinske kršitve. Ta nacionalna določba bi v kombinaciji s sporno sestavo organov, pristojnih za njeno izvajanje, in zlasti disciplinskega senata, ter načinom njene razlage in uporabe v praksi povzročila tveganje za uporabo disciplinske ureditve kot sredstva za pritisk na sodnike in politični nadzor nad vsebino sodnih odločb. Enako naj bi veljalo za opredelitev kršitve iz člena 97(1) novega zakona

o vrhovnem sodišču, zlasti ob upoštevanju – po mnenju te države članice nerazumljive – možnosti senata za izredni nadzor javnih zadev, da po uradni dolžnosti začne disciplinski postopek zaradi napak v vsebini odločb, ki jih obravnava.

- 132 Republika Finska trdi, da iz različnih neodvisnih in zanesljivih virov, kot so elementi, navedeni v sodbi z dne 26. marca 2020, Miasto Łowicz in Prokurator Generalny (C-558/18 in C-563/18, EU:C:2020:234), izhaja, je bila možnost uvedbe disciplinskih postopkov proti sodnikom zaradi vsebine njihovih sodnih odločb dejansko uporabljena.
- 133 Republika Poljska v odgovoru na intervencijske vloge trdi, da opredelitve disciplinskih kršitev v predpisih različnih držav članic niso nič manj široke kot opredelitev iz člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih. Sklicevanja na splošne pojme naj bi bila na tem področju hkrati pogosta in neizogibna, negativne presoje zadevnih določb pa ne bi bilo mogoče opraviti brez upoštevanja njihove vsebine, namena in praktične uporabe s strani nacionalnih disciplinskih sodišč.

– *Presoja Sodišča*

- 134 Kot izhaja iz točke 61 te sodbe, zahteva po neodvisnosti in nepristranskosti, ki med drugim izhaja iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU in jo morajo izpolnjevati nacionalna sodišča, ki bi lahko – tako kot poljska splošna sodišča – morala razlagati in uporabljati pravo Unije, zaradi izogitve kakršni koli nevarnosti, da bo disciplinska ureditev, ki velja za osebe, ki opravljajo sodno funkcijo, uporabljena kot sistem političnega nadzora nad vsebino sodnih odločb, nalaga, da taka ureditev vsebuje zlasti pravila, s katerimi so opredeljena ravnanja, ki pomenijo disciplinske kršitve.
- 135 Komisija s prvim očitkom trdi, da člen 107(1) zakona o splošnih sodiščih ter člen 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču, s tem ko ravnanja, ki pomenijo disciplinsko kršitev, za sodnike splošnih sodišč opredeljujeta tako, da vključujejo kakršno koli „očitno kršitev pravnih pravil“ oziroma kakršno koli „napako“, ki pomeni „očitno kršitev pravil“, omogočata tak politični nadzor, o čemer naj bi poleg tega pričali različni konkretni primeri uporabe navedenih določb, na kateri se sklicuje navedena institucija.
- 136 V zvezi s tem je treba najprej poudariti, da disciplinska ureditev, ki se uporablja za sodnike, seveda spada v organizacijo sodstva in je torej v pristojnosti držav članic in da lahko možnost, da organi države članice uveljavljajo disciplinsko odgovornost sodnikov zlasti in odvisno od odločitve držav članic, predstavlja element, ki lahko prispeva k odgovornosti in učinkovitosti pravosodnega sistema. Vendar morajo države članice, kot izhaja iz točk 56, 57 in 61 te sodbe, pri izvajanju te pristojnosti spoštovati pravo Unije, zlasti tako, da zagotovijo neodvisnost sodišč, ki odločajo o vprašanjih, povezanih z uporabo ali razlago tega prava, da pravnim subjektom zagotovijo učinkovito pravno varstvo, ki se zahteva s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU (glej po analogiji sodbo Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točki 229 in 230).
- 137 Zaradi ohranjanja te neodvisnosti v teh okoliščinah med drugim ne more biti popolnoma izključeno, da se lahko v nekaterih povsem izjemnih primerih disciplinska odgovornost sodnika uveljavlja zaradi sodnih odločb, ki jih je sprejel. Namen take zahteve po neodvisnosti namreč očitno ni odobriti morebitna huda in povsem neopravičljiva ravnanja sodnikov, kot bi bila na primer namerna in v slabi veri ali zaradi zelo hude in hude malomarnosti storjena kršitev nacionalnih pravnih pravil in pravnih pravil Unije, katerih spoštovanje morajo zagotavljati, ali pa zdrs v samovoljo ali odrekanje pravnega varstva, medtem ko morajo kot nosilci sodne funkcije odločati o sporih, ki jim jih predložijo pravni subjekti.

- 138 Nasprotno pa se za ohranitev te neodvisnosti in preprečitev, da se lahko disciplinska ureditev oddalji od svojih legitimnih ciljev in uporabi za politični nadzor nad sodnimi odločbami ali pritisk na sodnike, zdi bistveno, da zgolj zaradi dejstva, da sodna odločba vsebuje morebitno napako pri razlagi ali uporabi nacionalnih pravnih pravil in pravnih pravil Unije oziroma pri presoji dejstev ali oceni dokazov, ni mogoče uveljavljati disciplinske odgovornosti zadevnega sodnika (glej po analogiji sodbo Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 234).
- 139 Zato je pomembno, da je uveljavljanje disciplinske odgovornosti sodnika zaradi sodne odločbe omejeno na povsem izjemne primere, kot so primeri, navedeni v točki 137 te sodbe, in v zvezi s tem omejeno z objektivnimi in preverljivimi merili, ki izhajajo iz zahtev po učinkovitem izvajanju sodne oblasti, ter jamstvi, s katerimi se prepreči kakršno koli tveganje za zunanje pritiske na vsebino sodnih odločb, in se tako lahko pri pravnih subjektih zavrne vsak legitimen dvom o zavarovanosti zadevnih sodnikov in njihovi nevtralnosti v razmerju do nasprotujočih si interesov (glej po analogiji sodbo Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 233).
- 140 Za to je bistveno, da so določena zlasti pravila, s katerimi so dovolj jasno in natančno opredeljena ravnanja, zaradi katerih se lahko uveljavlja disciplinska odgovornost sodnikov, da se zagotovi neodvisnost, ki je neločljivo povezana z njihovo nalogo, in se prepreči, da bi bili izpostavljeni tveganju, da se njihova disciplinska odgovornost uveljavlja samo zaradi njihove odločbe (glej po analogiji sodbo Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 234).
- 141 V obravnavanem primeru je treba navesti, da člen 107(1) zakona o splošnih sodiščih ter člen 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču ob upoštevanju zgolj njunega besedila ne izpolnjujeta zahtev po jasnosti in natančnosti, navedenih v točki 140 te sodbe. Ugotoviti je namreč treba, da izraza „očitna kršitev pravnih pravil“ in „ugotovitev o napaki“, ki vsebuje „očitno kršitev pravnega pravila“, uporabljena v navedenih določbah, ne moreta izključiti, da bi se lahko odgovornost sodnikov uveljavljala samo zaradi domnevno „napačne“ vsebine njihovih odločb, hkrati pa zagotavljata, da se ta odgovornost vedno strogo omejuje na povsem izjemne primere, kot so primeri, navedeni v točki 137 te sodbe.
- 142 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da je treba obseg nacionalnih zakonov in drugih predpisov, ki so predmet postopka zaradi neizpolnitve obveznosti, praviloma presojati glede na to, kako jih razlagajo nacionalna sodišča (glej v tem smislu sodbi z dne 18. julija 2007, Komisija/Nemčija, C-490/04, EU:C:2007:430, točka 49 in navedena sodna praksa, ter z dne 16. septembra 2015, Komisija/Slovaška, C-433/13, EU:C:2015:602, točka 81).
- 143 V zvezi s tem je res, da je Republika Poljska pred Sodiščem podrobno navedla sodno prakso, ki jo je v številnih letih razvilo Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) v zvezi z različnimi elementi, ki sestavljajo pojem „očitna kršitev pravnih pravil“ v smislu člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih. Zdi pa se, da se v tako opisani nacionalni sodni praksi, katere obstoja in vsebine Komisija ni izpodbijala, navedeni pojem dejansko razlaga zelo ozko, kar je izraz očitnega prizadevanja za ohranjanje neodvisnosti sodnikov.
- 144 Vendar je treba najprej navesti, da se izraza iz obeh določb, ki sta predmet tega očitka, delno razlikujeta, saj se člen 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču nanaša samo na „očitne“ kršitve pravnih pravil. Vendar lahko to, da je v tej novi določbi pojasnilo, da gre tudi za „očitno“ naravo kršitve pravnih pravil, izpuščeno, medtem ko je v členu 107(1) zakona o splošnih sodiščih navedeno, pri čemer je to pojasnilo zlasti upoštevano v ustaljeni sodni praksi Sąd Najwyższy

- (vrhovno sodišče), navedeni v točki 143 te sodbe, zbudi dvome o obsegu posameznih navedenih določb. Poleg tega bi se okoliščina, da lahko zadevni senat na podlagi navedenega člena 97(1) in (3), kadar „ugotovi napako“ v zvezi s sodnikom, čigar odločbo preverja, in v teh okoliščinah meni, da navedena „napaka“ pomeni „očitno kršitev pravnega pravila“, neposredno predlaga, da se disciplinska zadeva v zvezi s tem sodnikom obravnava pred disciplinskim senatom, lahko razumela tako, da pomeni, da je odgovornost sodnikov mogoče uveljavljati zgolj na podlagi domnevno „napačne“ vsebine njihovih sodnih odločb v primerih, ki niso omejeni na povsem izjemne primere, navedene v točki 137 te sodbe.
- 145 Nato je treba navesti, da odločb Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) v zvezi s členom 107(1) zakona o splošnih sodiščih, ki jih navaja Republika Poljska, ni sprejel sedanji disciplinski senat navedenega sodišča, temveč senat tega sodišča, ki je bil pristojen pred reformo.
- 146 Poleg tega je treba v zvezi s tem opozoriti, da je treba – kot izhaja iz točke 61 te sodbe – za zagotovitev, da je uveljavljanje disciplinske odgovornosti sodnikov omejeno z jamstvi, s katerimi se prepreči kakršno koli tveganje za zunanje pritiske na vsebino sodnih odločb, pravila, s katerimi so opredeljena ravnanja, ki pomenijo disciplinske kršitve, v okviru disciplinske ureditve, ki se uporablja za sodnike, obravnavati skupaj z drugimi pravili, s katerimi je opredeljena taka ureditev, in zlasti pravili, ki morajo določati, da odločbe, izdane v disciplinskih postopkih, uvedenih proti sodnikom, sprejme ali nadzira neodvisno in nepristransko sodišče.
- 147 V obravnavanem primeru in kot izhaja iz razlogov, iz katerih je Sodišče sprejelo drugi očitek, ki ga Komisija navaja v utemeljitev svoje tožbe, disciplinski senat, ki je bil nedavno ustanovljen z novim zakonom o vrhovnem sodišču in mu je bila dodeljena pristojnost za odločanje, odvisno od primera, v disciplinskih zadevah v zvezi s sodniki splošnih sodišč bodisi na višji stopnji bodisi na prvi in na višji stopnji, ne izpolnjuje te zahteve po neodvisnosti in nepristranskosti.
- 148 Zato lahko taka okoliščina poveča tveganje, da bosta določbi, kot sta člen 107(1) zakona o splošnih sodiščih ter člen 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču, ki disciplinske kršitve opredeljujeta z besedilom, ki ne izpolnjuje zahtev po jasnosti in natančnosti, navedenih v točki 140 te sodbe, in ne zagotavljata, da bi bilo uveljavljanje odgovornosti sodnikov zaradi njihovih odločb strogo omejeno na primere iz točke 137 te sodbe, predmet razlage, ki tako omogoča, da se disciplinska ureditev uporablja za vplivanje na sodne odločbe.
- 149 Obstoj tveganja, da se bo disciplinska ureditev dejansko uporabila za vplivanje na sodne odločbe, je poleg tega potrjen z odločbo disciplinskega senata z dne 4. februarja 2020, navedeno v točkah 126 in 127 te sodbe.
- 150 V zvezi s tem je treba takoj zavrnilo argumentacijo Republike Poljske, da Sodišče pri presoji neizpolnitve obveznosti, ki se očita tej državi članici, ne bi smelo upoštevati te odločbe disciplinskega senata, ker je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso to neizpolnitev obveznosti presojati na dan izteka roka, določenega v obrazloženem mnenju. Kot je Komisija upravičeno trdila na obravnavi pred Sodiščem, je ta odločba disciplinskega senata namreč samo dokaz, nastal po izdaji obrazloženega mnenja in katerega namen je pojasniti očitek, ki je naveden tako v tem obrazloženem mnenju kot v tej tožbi in se nanaša na tveganje, da se v okoliščinah, ki so nastale po nedavnih normativnih reformah na Poljskem, disciplinska ureditev, ki se uporablja za sodnike poljskih splošnih sodišč, lahko uporabi za vplivanje na vsebino sodnih odločb. Kot je Sodišče že navedlo, pa se z upoštevanjem dokaza, ki je nastal po izdaji obrazloženega mnenja, predmet spora, kot izhaja iz navedenega obrazloženega mnenja, ne spremeni (glej v tem smislu sodbo z dne 11. julija 2002, Komisija/Španija, C-139/00, EU:C:2002:438, točka 21).

- 151 Iz navedene odločbe disciplinskega senata izhaja, da se na podlagi člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih sodniku načeloma lahko očita disciplinska kršitev, ker je spodnjemu domu parlamenta z domnevno očitno kršitvijo pravnih pravil naložil, naj predloži dokumente v zvezi s postopkom imenovanja članov KRS v novi sestavi.
- 152 Taka široka razlaga člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih odstopa od zelo ozke razlage te določbe, ki jo je sprejelo Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče), kot je navedeno v točki 143 te sodbe, in tako kaže, da se je v zadevni državi članici poslabšalo varstvo vrednote pravne države.
- 153 Dodati je treba, da če je nacionalna zakonodaja predmet različnih upoštevanih sodnih razlag, pri čemer je izid nekaterih razlag, da je uporaba te zakonodaje združljiva s pravom Unije, nekaterih drugih pa, da uporaba ni združljiva s tem pravom, je treba ugotoviti, da ta zakonodaja vsaj ni dovolj jasna in natančna, da bi zagotovila uporabo, združljivo s pravom Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 9. decembra 2003, Komisija/Italija, C-129/00, EU:C:2003:656, točka 33).
- 154 Nazadnje je Komisija navedla različne novejšie konkretne primere, v katerih je disciplinski tožilec v okviru nove disciplinske ureditve, vzpostavljene z zakonom o splošnih sodiščih, uvedel disciplinske postopke proti sodnikom zaradi vsebine sodnih odločb, ki so jih sprejeli, ne da bi se izkazalo, da zadevni sodniki niso ravnali v skladu s svojimi obveznostmi, kot so obveznosti, opisane v točki 137 te sodbe. V zvezi s tem je treba natančneje navesti, da so bili disciplinski postopki uvedeni med drugim zaradi sodnih odločb, s katerimi so bili pri Sodišču vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe za ugotovitev, ali so nekatere določbe nacionalnega prava skladne z določbami prava Unije v zvezi s pravno državo in neodvisnostjo sodnikov.
- 155 Čeprav Republika Poljska trdi, da se očitki disciplinskega tožilca v navedenih primerih ne nanašajo na očitne kršitve pravnih pravil v smislu člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih, temveč na to, da so zadevni sodniki prekorali svoja pooblastila ali škodovali sodni funkciji, pa so navedeni očitki neposredno povezani z vsebino sodnih odločb, ki so jih sprejeli navedeni sodniki.
- 156 Vendar lahko že sama možnost uvedbe takih disciplinskih preiskav izvaja pritisk na osebe, ki opravljajo sodno funkcijo (glej v tem smislu sodbo Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 199).
- 157 Ob upoštevanju vseh navedenih preudarkov Sodišče šteje za dokazano, da v posebnih okoliščinah, ki so nastale po nedavnih reformah, ki so vplivale na poljsko sodno oblast in disciplinsko ureditev, ki se uporablja za sodnike splošnih sodišč, ter zlasti ob upoštevanju okoliščine, da neodvisnost in nepristranskost sodnega organa, pristojnega za odločanje o disciplinskih postopkih v zvezi z njimi, nista zagotovljeni, opredelitve disciplinske kršitve iz določb člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih ter določb člena 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču ne morejo preprečiti, da se z navedeno disciplinsko ureditvijo za te sodnike, ki bi morebiti bili pozvani k razlagi in uporabi prava Unije, ne bi ustvarjali pritiski in odvrtačilni učinek, ki lahko vplivajo na vsebino njihovih odločb. Navedeni določbi tako posegata v neodvisnost teh sodnikov, in to poleg vsega za ceno poslabšanja varstva vrednote pravne države na Poljskem v smislu sodne prakse, navedene v točki 51 te sodbe, v nasprotju s členom 19(1), drugi pododstavek, PEU.
- 158 Iz tega sledi, da je treba prvi očitek sprejeti.

Tretji očitok

– Trditve strank

- 159 Komisija s tretjim očitkom trdi, da člen 110(3) in člen 114(7) zakona o splošnih sodiščih ne izpolnjujeta zahteve iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, v skladu s katero je treba omogočiti, da disciplinske zadeve v zvezi s sodniki splošnih sodišč obravnava „z zakonom ustanovljeno“ sodišče, ker ti nacionalni določbi predsedniku disciplinskega senata podeljujeta diskrecijsko pravico, da določi disciplinsko sodišče, ki je krajevno pristojno za odločanje v takih zadevah.
- 160 V zvezi s tem Komisija meni, da bi bila navedena pravica, zlasti brez kakršnih koli meril, določenih z zakonom, za omejitev njenega izvajanja, lahko uporabljena za dodelitev zadeve posebnemu disciplinskemu sodišču in posledično razumljena vsaj kot sredstvo, ki omogoča, da se disciplinska ureditev uporabi za politični nadzor nad vsebino sodnih odločb. Poleg tega naj bi bilo v obravnavanem primeru to tveganje še večje, ker disciplinski senat ni neodvisen in nepristranski organ.
- 161 Republika Poljska v odgovoru na tožbo trdi, da iz člena 110(1), točka 1(a), ter člena 110a(1) in (3) zakona o splošnih sodiščih izhaja, da so disciplinske zadeve v pristojnosti enajstih disciplinskih sodišč, ustanovljenih pri višjih sodiščih, in da njihove člane, ki zasedajo v stalni sestavi, na podlagi mnenja KRS imenuje minister za pravosodje izmed sodnikov splošnih sodišč za obdobje šestih let. Iz tega naj bi sledilo, da so navedena sodišča ustanovljena z zakonom.
- 162 Predsednik disciplinskega senata naj bi se omejil na določitev enega od teh disciplinskih sodišč ob upoštevanju dejavnikov, kot so ekonomičnost postopka, raven delovne obremenitve navedenih sodišč, oddaljenost ter morebitne povezave med strankami v postopku in navedenimi sodišči. Določitev navedenih meril v zakonu ne bi sledila nobenemu opredeljivemu cilju zlasti v zvezi z varstvom pravic sodnika, proti kateremu je uveden postopek, ali interesi pravosodja, ker naj bi vsa disciplinska sodišča, ki so lahko določena, zagotavljala ista jamstva pristojnosti in neodvisnosti.
- 163 Ta rešitev, v skladu s katero se kot krajevno pristojno določi višje sodišče na območju, ki ni v pristojnosti sodišča, v katerem zaseda zadevni sodnik, naj bi bila uvedena prav zaradi zagotavljanja nepristranskosti navedenih disciplinskih sodišč. Ker so poleg tega člani disciplinskega sodišča, ki zasedajo v njem, imenovani z žrebom med vsemi sodniki tega sodišča, naj trditev, da bi se lahko pristojnost za določitev disciplinskega sodišča, ki je krajevno pristojno za odločanje v zadevi, uporabila za politični nadzor nad vsebino sodnih odločb, ne bi bila utemeljena.

– Presoja Sodišča

- 164 Kot je bilo opozorjeno v točkah 61 in 80 te sodbe, zahteva po neodvisnosti, ki izhaja med drugim iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU in jo morajo izpolnjevati nacionalna sodišča, ki bi lahko tako kot poljska splošna sodišča morala razlagati in uporabljati pravo Unije, nalaga, da je s pravili, ki urejajo disciplinsko ureditev, ki se uporablja za sodnike teh sodišč, določeno zlasti posredovanje organov, ki tudi sami izpolnjujejo jamstva, ki so del učinkovitega pravnega varstva, v skladu s postopkom, v katerem so v celoti zagotovljene pravice iz členov 47 in 48 Listine.

- 165 Poleg tega je treba opozoriti, da Listina določa pravice, ki ustrezajo pravicam, ki jih zagotavlja EKČP, zato je namen člena 52(3) Listine zagotoviti potrebno usklajenost med pravicami iz Listine in ustreznimi pravicami, zagotovljenimi z EKČP, ne da bi to škodilo avtonomiji prava Unije. V skladu s Pojasnili k Listini o temeljnih pravicah (UL 2007, C 303, str. 17) člen 47, drugi odstavek, Listine ustreza členu 6(1) EKČP, člen 48 Listine pa je enak členu 6(2) in (3) EKČP. Sodišče mora zato paziti, da se z razlago člena 47, drugi odstavek, in člena 48 Listine, ki jo poda, zagotovi raven varstva, s katero ni kršena raven varstva, zagotovljena v členu 6 EKČP, kot ga razlaga Evropsko sodišče za človekove pravice (sodba z dne 29. julija 2019, Gambino in Hyka, C-38/18, EU:C:2019:628, točka 39 in navedena sodna praksa).
- 166 Člen 47, drugi odstavek, prvi stavek, Listine določa, da ima vsakdo pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, „nepriistransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče“.
- 167 Kot je razsodilo Sodišče, so jamstva za dostop do neodvisnega, nepristranskega in z zakonom predhodno ustanovljenega sodišča, zlasti tista, ki opredeljujejo pojem in sestavo tega sodišča, temelj pravice do poštenega sojenja. Preveritev zahteve, da organ s svojo sestavo pomeni tako sodišče, je zlasti potrebna za zaupanje, ki ga morajo sodišča demokratične družbe vzbujati pri pravnem subjektu (glej v tem smislu sodbo z dne 26. marca 2020, Preveritev Simpson/Svet in HG/Komisija, C-542/18 RX–II in C-543/18 RX–II, EU:C:2020:232, točka 57).
- 168 Poleg tega iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice izhaja, da se izraz „z zakonom ustanovljeno“ iz člena 6(1) EKČP ne nanaša samo na pravno podlago obstoja sodišča, temveč tudi na sestavo sodišča v posamezni zadevi. Namen navedenega izraza je preprečiti, da bi bila organizacija sodnega sistema prepuščena prosti presoji izvršilne oblasti, in zagotoviti, da je to področje urejeno z zakonom. Poleg tega v državah kodificiranega prava organizacija pravosodnega sistema tudi ne more biti prepuščena prosti presoji pravosodnih organov, kar pa ne izključuje, da se jim prizna določena pristojnost za razlago nacionalne zakonodaje s tega področja. Poleg tega je prenos pooblastil v zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na organizacijo pravosodja, sprejemljiv, če je ta možnost vključena v nacionalno pravo zadevne države, vključno z upoštevnimi določbami njene ustave (glej zlasti sodbo ESČP z dne 28. aprila 2009, Savino in drugi proti Italiji, CE:ECHR:2009:0428JUD001721405, točki 94 in 95 ter navedena sodna praksa).
- 169 V tej zadevi se določbe člena 110(3) in člena 114(7) zakona o splošnih sodiščih, ki jih izpodbija Komisija, ne nanašajo na sam obstoj disciplinskih sodišč, ki odločajo v disciplinskih postopkih, uvedenih proti sodnikom poljskih splošnih sodišč, temveč na pogoje, v katerih se disciplinski postopki proti tem sodnikom dodelijo takim disciplinskim sodiščem.
- 170 Tretji očitek Komisije se namreč ne nanaša na pogoje, v katerih so ustanovljena poljska disciplinska sodišča ali imenovani sodniki, ki jih sestavljajo, temveč na pogoje, v katerih je izmed disciplinskih sodišč na različnih območjih teritorialne pristojnosti na Poljskem določeno disciplinsko sodišče, ki bo odločalo v konkretnem disciplinskem postopku proti sodniku.
- 171 V zvezi s tem je treba navesti, da je Evropsko sodišče za človekove pravice v zvezi s členom 6(1) EKČP med drugim razsodilo, da zahteva, da morajo biti sodišča ustanovljena z zakonom, izključuje možnost, da je predodelitev zadeve sodišču na drugem območju teritorialne pristojnosti prepuščena diskrecijski pravici določenega organa. Natančneje, navedeno sodišče je menilo, da okoliščina, da v veljavnih predpisih niso bili določeni ne razlogi, iz katerih se taka predodelitev lahko zgodi, ne merila, ki morajo zanjo veljati, lahko povzroči vtis, da tako po prosti presoji določeno sodišče ni neodvisno in nepristransko ter ne zagotavlja stopnje predvidljivosti in

gotovosti, ki se zahteva, da se tako sodišče lahko šteje za „ustanovljeno z zakonom“ (glej v tem smislu sodbo ESČP z dne 12. januarja 2016, *Miracle Europe kft proti Madžarski*, CE:ECHR:2016:0112JUD005777413, točke 58, 63 in 67).

- 172 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da nacionalni določbi, ki ju Komisija izpodbija v okviru tega očitka, predsedniku disciplinskega senata podeljujeta diskrecijsko pravico za določitev disciplinskega sodišča, ki je krajevno pristojno za odločanje v disciplinski zadevi proti sodniku splošnih sodišč, ne da bi bila merila, ki urejajo tako določitev, določena v veljavnih predpisih.
- 173 Brez takih meril pa bi se taka pravica, kot je trdila Komisija, zlasti lahko uporabila za usmerjanje določenih primerov k določenim sodnikom, s čimer bi se preprečila dodelitev drugim sodnikom, ali pa za izvajanje pritiska na sodnike, ki so bili tako imenovani (glej tudi v tem smislu sodbo ESČP z dne 12. januarja 2016, *Miracle Europe kft proti Madžarski*, ECHR:2016:0112JUD005777413, točka 58).
- 174 V obravnavanem primeru in kot je prav tako trdila Komisija, je tako tveganje še večje, ker oseba, pristojna za določitev krajevno pristojnega disciplinskega sodišča, ni nihče drug kot predsednik disciplinskega senata, to je organa, ki na višji stopnji odloča o pritožbah zoper odločbe navedenega disciplinskega sodišča in katerega neodvisnost in nepristranskost nista zagotovljeni, kot izhaja iz točk od 80 do 113 te sodbe.
- 175 Nazadnje, v nasprotju s trditvami Republike Poljske preprosta okoliščina, da so sodniki, ki odločajo v konkretnem disciplinskem postopku, določeni z žrebom, ne more odpraviti tveganja, navedenega v točki 173 te sodbe, ker se ta žreb opravi izključno med člani disciplinskega sodišča, ki ga je določil predsednik disciplinskega senata.
- 176 Iz vsega navedenega izhaja, da člen 110(3) in člen 114(7) zakona o splošnih sodiščih, ker predsedniku disciplinskega senata podeljujeta diskrecijsko pravico za določitev disciplinskega sodišča, ki je teritorialno pristojno za odločanje v disciplinskih postopkih proti sodnikom splošnih sodišč, to je sodnikom, ki bi bili morebiti pozvani k razlagi in uporabi prava Unije, ne izpolnjujeta zahteve iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, v skladu s katero je treba omogočiti, da take zadeve obravnava „z zakonom ustanovljeno“ sodišče.
- 177 Zato je treba tretji očitek sprejeti.

Četrty očitek

– Trditve strank

- 178 Komisija s četrtyim očitkom, ki se deli na dva dela, trdi, da določbe členov 112b in 113a ter člena 115a(3) zakona o splošnih sodiščih kršijo člen 19(1), drugi pododstavek, PEU, ker ne zagotavljajo ne obravnave disciplinskih zadev v zvezi s sodniki navedenih sodišč v razumnem roku ne pravice do obrambe obdolženega sodnika.
- 179 Glede prvega dela tega očitka Komisija meni, da iz člena 112b(3) zakona o splošnih sodiščih izhaja, da lahko minister za pravosodje imenuje disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje, ki nadomesti disciplinskega tožilca, ki je do takrat obravnaval zadevno zadevo, v kateri koli fazi disciplinskega postopka, tudi po dodelitvi zadeve disciplinskemu sodišču ali med obravnavo

- pritožbe zoper odločbo zadnjenavedenega. Poleg tega naj v skladu s členom 112b(5) tega zakona položaji, v katerih odločba o zavrnitvi uvedbe disciplinskega postopka ali končanju postopka brez nadaljnje obravnave ali pa sodna odločba, s katero se tak postopek konča, postane pravnomočna, ne bi preprečevali, da se v isti zadevi ne bi ponovno imenoval disciplinski tožilec pri ministru za pravosodje, tako da bi navedeni minister lahko stalno ohranjal obtožbe zoper sodnika. Zato naj ne bi bilo zagotovljeno spoštovanje razumnega roka.
- 180 Komisija z drugim delom četrtega očitka trdi, da je načelo spoštovanja pravice do obrambe kršeno po eni strani s členom 113a zakona o splošnih sodiščih, ker ta člen določa, da se postopek pred disciplinskim sodiščem lahko nadaljuje, ne da bi bil določen zagovornik, ki zastopa sodnika, ki se postopka pred tem sodiščem ne more udeležiti iz zdravstvenih razlogov, ali čeprav zagovornik, ki ga je določil ta sodnik, še ni prevzel obrambe njegovih interesov.
- 181 Po drugi strani naj bi se s členom 115a(3) zakona o splošnih sodiščih, ker določa, da disciplinsko sodišče postopek nadaljuje tudi v primeru upravičene odsotnosti obdolženega sodnika ali njegovega zagovornika, kršilo načelo *audiatur et altera pars*, ki naj bi bilo eden od bistvenih elementov pravice do obrambe. V zvezi s tem naj ne bi bilo upoštevno dejstvo, da se v skladu z navedeno določbo postopek nadaljuje le, če to ni v nasprotju z dobro izvedbo postopka, ker takega pojma ni mogoče izenačiti z upoštevanjem legitimnih interesov zadevnega sodnika. Enako naj bi veljalo za okoliščino, da člen 115(2) in (4) tega zakona določa, da disciplinsko sodišče sočasno z vročitvijo vabila pozove obdolženega sodnika, naj predloži pisna pojasnila in vse dokaze, kajti spoštovanje pravice do obrambe zahteva tudi, da se ta sodnik lahko udeleži postopka, ko bo navedeno sodišče preučilo dopustnost in dokazno vrednost teh dokazov.
- 182 Republika Poljska v odgovoru na tožbo trdi, da čeprav Komisija s prvim delom očitka, kot je naveden v predlogih v tožbi, izpodbija uvedbo funkcije disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje in cel člen 112b zakona o splošnih sodiščih, pa navedena institucija ni pojasnila razlogov, iz katerih naj bi bilo imenovanje takega tožilca v nasprotju s pravom Unije, temveč je samo izpodbijala odstavek 5, drugi stavek, navedenega člena 112b.
- 183 Glede člena 112b(5), drugi stavek, tega zakona naj se trditve Komisije ne bi nanašale na normativno vsebino te določbe, temveč samo na možnost ministra za pravosodje, da lahko kljub pravnomočni odločbi v disciplinski zadevi poskuša to določbo uporabiti za stalno ohranjanje istih obtožb proti sodniku. Vendar naj bi se Komisija v zvezi s tem omejila na popolnoma hipotetično razumevanje te nacionalne določbe, ki v praksi ni bilo še nikoli preverjeno in je v nasprotju s stanjem veljavnega nacionalnega prava. Člen 112b(5), prvi stavek, zakona o splošnih sodiščih naj bi namreč določal, da se mandat disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje izteče v treh v njem navedenih primerih, končanje tega mandata pa naj bi bil dokončno, saj naj bi načelo *ne bis in idem*, ki izhaja iz člena 17(1), točka 7, zakonika o kazenskem postopku, ki se v skladu s členom 128 zakona o splošnih sodiščih smiselno uporablja za disciplinske postopke, nasprotovalo novemu postopku v isti zadevi.
- 184 Poleg tega po mnenju Republike Poljske ni nobene povezave med trajanjem postopka in dejstvom, da ga vodi disciplinski tožilec ali disciplinski tožilec pri ministru za pravosodje, ker posredovanje zadnjenavedenega nima nobenega vpliva na potek dejanj, ki so bila že opravljena, in na zavezujoče procesne roke, ki veljajo, ne glede na to, kateri od teh tožilcev vodi postopek.
- 185 V zvezi z drugim delom četrtega očitka Republika Poljska trdi, da je edini namen člena 113a zakona o splošnih sodiščih zagotoviti učinkovit potek disciplinskega postopka, tako da se v fazi, ko spor obravnava disciplinsko sodišče, prepreči kakršno koli oviranje.

186 Glede člena 115a(3) tega zakona naj bi pogoj v zvezi s pravilnim potekom disciplinskega postopka preverilo neodvisno sodišče, ki naj bi ocenilo, ali preiskava vseh obremenilnih in olajševalnih dejstev za obdolženega sodnika omogoča vodenje postopka v odsotnosti tega sodnika ali njegovega zagovornika. Sicer pa naj bi bila pravica zadevnega sodnika do izjave zagotovljena od faze postopka, ki jo vodi disciplinski tožilec ali disciplinski tožilec pri ministru za pravosodje, kot naj bi izhajalo iz člena 114 navedenega zakona, ker lahko ta tožilca tega sodnika najprej pozoveta, naj predloži pisno izjavo v zvezi s predmetom preiskave, nato ga morata ob vročitvi disciplinskih očitkov pozvati, naj predloži pisna pojasnila in vse dokaze, nazadnje pa lahko navedenega sodnika zaslišita, da zbereta njegova pojasnila, ali pa to morata storiti, če zadevna oseba to zahteva. Poleg tega bi moralo disciplinsko sodišče stranke ob pozivu na obravnavo v skladu s členom 115 istega zakona tudi pozvati, naj predložijo dokaze, in obdolženega sodnika, naj predloži pisna pojasnila.

– *Presoja Sodišča*

187 Kot je bilo opozorjeno v točki 164 te sodbe, člen 19(1), drugi pododstavek, PEU nalaga, da je s pravili, ki urejajo disciplinsko ureditev, ki se uporablja za sodnike, ki bi bili morebiti pozvani k razlagi in uporabi prava Unije, določen postopek, v katerem so v celoti zagotovljene pravice iz členov 47 in 48 Listine.

188 Najprej je treba poudariti, da že iz preučitve in sprejetja prvih treh očitkov Komisije izhaja, da sta za disciplinsko ureditev, ki se uporablja za sodnike poljskih splošnih sodišč, v nasprotju z zahtevami iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU značilna zlasti dejstvo, da sodišča, vključena v disciplinski postopek, ne izpolnjujejo zahteve po neodvisnosti in nepristranskosti ali zahteve, da so ustanovljena z zakonom, in okoliščina, da ravnanja, ki pomenijo disciplinsko kršitev, v poljski zakonodaji niso dovolj jasno in natančno opredeljena. Četrty očitek je treba obravnavati zlasti ob upoštevanju normativnega okvira, v katerega se tako vključujejo nacionalne določbe, ki jih Komisija izpodbija s četrtyim očitkom.

189 V skladu s členom 47, drugi odstavek, Listine ima vsakdo pravico, da se o njegovi zadevi odloči v razumnem roku, ter mora imeti možnost svetovanja, obrambe in zastopanja. Člen 48(2) Listine pa določa, da je vsakemu obdolžencu zagotovljena pravica do obrambe.

190 Poleg tega mora Sodišče, kot izhaja iz točke 165 te sodbe, paziti, da se z razlago člena 47, drugi odstavek, in člena 48 Listine, ki jo poda, zagotovi raven varstva, s katero ni kršena raven varstva, zagotovljena v členu 6 EKČP, kot ga razlaga Evropsko sodišče za človekove pravice.

191 V zvezi s prvim delom četrtega očitka je treba opozoriti, da je pravica oseb, da se o njihovi zadevi odloči v razumnem roku, splošno načelo prava Unije, ki je bilo določeno v členu 6(1) EKČP, in, kot je bilo ravnokar opozorjeno, v členu 47, drugi odstavek, Listine v delu, v katerem se nanaša na sodni postopek (glej v tem smislu sodbo z dne 5. junija 2018, Kolev in drugi, C-612/15, EU:C:2018:392, točka 71 in navedena sodna praksa).

192 Vendar v obravnavanem primeru Komisija ne trdi, da je bila pravica do sojenja v razumnem roku kršena v določenem konkretnem primeru, ki bi tako spadal zlasti na področje člena 47 Listine, temveč očita Republiki Poljski, da ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, ker so nacionalne določbe, ki jih ta institucija izpodbija, v bistvu zasnovane tako, da zaradi njih ta pravica ne more biti v celoti zagotovljena v zvezi z disciplinskimi postopki, uvedenimi proti sodnikom poljskih splošnih sodišč.

- 193 V zvezi s tem zlasti iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU izhaja, da je zaradi ohranjanja neodvisnosti sodnikov, ki bi bili morebiti pozvani k razlagi in uporabi prava Unije, ter preprečevanja kakršnega koli tveganja, da se disciplinska ureditev, ki se zanje uporablja, uporabi kot sistem političnega nadzora nad vsebino njihovih sodnih odločb, pomembno, da nacionalna pravila, ki urejajo disciplinske postopke v zvezi s takimi sodniki, niso zasnovana tako, da preprečujejo, da bi se o njihovi zadevi odločilo v razumnem roku (glej po analogiji sodbo Asociația „Forumul Judecătorilor din România“ in drugi, točka 221).
- 194 Najprej je treba ugotoviti, da v zvezi s tem ob upoštevanju argumentacije, ki jo je Komisija navedla v utemeljitev prvega dela svojega četrtega očitka, ni razvidno, kako bi lahko sama okoliščina, navedena v tožbenem zahtevku, da naj bi bila s celotnim členom 112b zakona o splošnih sodiščih „ministru za pravosodje podeljena pravica, da imenuje disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje“, povzročila sistematično prekoračitev razumnega roka v disciplinskih postopkih, uvedenih proti sodnikom poljskih splošnih sodišč, in tako preprečila, da se o njihovi zadevi odloči v takem roku.
- 195 Nasprotno, iz navedene argumentacije izhaja, da se v zvezi s tem kritike Komisije natančneje nanašajo na konkretno določbo člena 112b(5), drugi stavek, zakona o splošnih sodiščih.
- 196 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da iz samega besedila člena 112b(5) zakona o splošnih sodiščih izhaja, da v primerih iz prvega stavka te določbe, v katerih preneha funkcija disciplinskega tožilca pri ministru za pravosodje, to je, ko obstaja pravomočna sodna odločba o zavrnitvi uvedbe disciplinskega postopka ali končanju takega postopka, take odločbe ne preprečijo, da minister za pravosodje ne bi v isti zadevi ponovno imenoval takega disciplinskega tožilca.
- 197 Taka določba, katere jasno besedilo tako kaže, da je lahko sodnik, potem ko sta bila proti njemu uvedena preiskava in disciplinski postopek, ki sta se končala s pravomočno sodno odločbo, ponovno predmet takih preiskav in postopkov v isti zadevi, tako da bodo temu sodniku stalno grozile morebitne take preiskave in postopki, ne glede na obstoj take sodne odločbe, lahko po svoji naravi prepreči, da se o sodnikovi zadevi lahko odloči v razumnem roku.
- 198 Okoliščina, ki jo navaja Republika Poljska, da obstoj drugih temeljnih načel, kot je načelo *ne bis in idem*, nasprotuje uvedbi takih preiskav in postopkov po sprejetju take pravomočne sodne odločbe, te ugotovitve ne ovrže.
- 199 Po eni strani namreč okoliščina, da se lahko člen 112b(5), drugi stavek, zakona o splošnih sodiščih ob upoštevanju njegovega besedila po potrebi izkaže tudi za nezdržljiv z drugimi temeljnimi načeli, kot je to, na katero se sklicuje Komisija v utemeljitev prvega dela četrtega očitka, nikakor ne more nasprotovati temu, da se po potrebi ugotovi, da Republika Poljska ni izpolnila svojih obveznosti zaradi kršitve tega zadnjenevedenega načela.
- 200 Po drugi strani ista okoliščina ne more vplivati na ugotovitev, da lahko sam obstoj tako oblikovane nacionalne določbe za zadevne sodnike predstavlja grožnjo, navedeno v točki 197 te sodbe, in tako ustvarja tveganje, da se disciplinska ureditev uporabi kot sistem političnega nadzora nad vsebino sodnih odločb, ki jih morajo izdati.
- 201 Prav tako dejstvo, da naj Komisija ne bi navedla nobenega konkretnega primera, v katerem bi bil uporabljen člen 112b(5), drugi stavek, zakona o splošnih sodiščih in bi obstajala pravomočna odločba, kot so te iz prvega stavka navedenega člena 112b(5), nikakor ni upoštevno za presojo

utemeljenosti očitane neizpolnitve obveznosti, ki se nanaša na samo sprejetje izpodbijane nacionalne določbe in na poseganje v neodvisnost sodnikov poljskih splošnih sodišč, ki ga lahko povzroči.

- 202 Iz vsega navedenega izhaja, da člen 112b(5), drugi stavek, zakona o splošnih sodiščih, ker posega v neodvisnost sodnikov poljskih splošnih sodišč s tem, da ne zagotavlja, da se lahko o njihovi zadevi v zvezi z disciplinskimi postopki odloči v razumnem roku, ne izpolnjuje zahtev, ki izhajajo iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU. Zato je treba četrti očitek v prvem delu, v katerem se nanaša na navedeno nacionalno določbo, sprejeti.
- 203 V zvezi z drugim delom istega očitka je treba najprej spomniti, da sta temeljno načelo učinkovitega pravnega varstva pravic, potrjeno v členu 47 Listine, in pojem „pošteno sojenje“ iz člena 6 EKČP sestavljena iz različnih elementov, ki med drugim zajemajo spoštovanje pravice do obrambe ter pravice do svetovanja, obrambe in zastopanja (glej v tem smislu sodbi z dne 26. junija 2007, *Ordre des barreaux francophones et germanophone in drugi*, C-305/05, EU:C:2007:383, točka 31, in z dne 26. julija 2017, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, točka 32 in navedena sodna praksa).
- 204 Prav tako je spoštovanje pravice do obrambe v vseh postopkih, ki lahko privedejo do sankcij, temeljno načelo prava Unije, ki je bilo določeno v členu 48(2) Listine (glej v tem smislu sodbo z dne 14. septembra 2010, *Akzo Nobel Chemicals in Akcros Chemicals/Komisija in drugi*, C-550/07 P, EU:C:2010:512, točka 92 in navedena sodna praksa).
- 205 Tudi iz sodne prakse Sodišča izhaja, da je pravica do izjave v vsakem postopku sestavni del spoštovanja pravice do obrambe, določene v členih 47 in 48 Listine (glej v tem smislu sodbo z dne 3. julija 2014, *Kamino International Logistics in Datema Hellmann Worldwide Logistics*, C-129/13 in C-130/13, EU:C:2014:2041, točka 28 in navedena sodna praksa ter točka 29), in da taka pravica vsakomur zagotavlja možnost, da koristno in učinkovito poda svoje stališče v navedenem postopku (glej v tem smislu sodbo z dne 26. julija 2017, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, točka 34).
- 206 V zvezi s pravico do dostopa do odvetnika je Sodišče pojasnilo, da mora odvetnik dejansko imeti možnost ustrezno zagotavljati naloge svetovanja, obrambe in zastopanja stranke, brez česar bi bile tej odvzete pravice, ki ji jih dajeta člen 47 Listine in člen 6 EKČP (glej v tem smislu sodbo z dne 26. junija 2007, *Ordre des barreaux francophones et germanophone in drugi*, C-305/05, EU:C:2007:383, točka 32).
- 207 Nazadnje, čeprav v skladu z ustaljeno prakso Sodišča temeljne pravice, kot je spoštovanje pravice do obrambe, vključno s pravico do izjave, seveda ne pomenijo absolutnih upravičenj, ampak so lahko omejene, vendar samo če te omejitve dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki se uresničujejo z zadevnim ukrepom, in če glede na želeni cilj ne pomenijo pretiranega in nesprejemljivega posega, ki bi ogrožal samo bistvo tako zagotovljenih pravic (sodba z dne 26. julija 2017, *Sacko*, C-348/16, EU:C:2017:591, točka 38 in navedena sodna praksa).
- 208 V obravnavanem primeru po eni strani iz člena 113a zakona o splošnih sodiščih v povezavi s členom 113(2) in (3) tega zakona izhaja, da kadar se obdolženi sodnik postopka pred disciplinskim sodiščem ne more udeležiti iz zdravstvenih razlogov in navedeno sodišče ali njegov predsednik na zahtevo tega sodnika ali po uradni dolžnosti določi zagovornika, da prevzame obrambo interesov navedenega sodnika, dejanja v zvezi s tako določitvijo ali takim prevzemom nimajo odločilnega učinka na potek postopka.

- 209 Po drugi strani člen 115a(3) zakona o splošnih sodiščih določa, da disciplinsko sodišče vodi postopek tudi v primeru upravičene odsotnosti obdolženega sodnika ali njegovega zastopnika, razen če je to v nasprotju s pravilno izvedbo disciplinskega postopka.
- 210 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da taka postopkovna pravila lahko omejijo pravico sodnikov, proti katerim je uveden disciplinski postopek, do učinkovite izjave in učinkovite obrambe pred disciplinskim sodiščem. Navedena pravila namreč ne morejo zagotoviti, da bo v primeru upravičene odsotnosti zadevnega sodnika ali njegovega zagovornika med postopkom pred navedenim sodiščem ta sodnik vedno lahko koristno in učinkovito podal svoje stališče, po potrebi s pomočjo zagovornika, ki mora prav tako imeti dejansko možnost zagotavljanja njegove obrambe.
- 211 V nasprotju s trditvami Republike Poljske tako jamstvo prav tako ne izhaja iz okoliščine, da je v členu 115a(3) zakona o splošnih sodiščih natančneje določeno, da disciplinsko sodišče postopek nadaljuje samo, če to ni v nasprotju z njegovo dobro izvedbo, in iz dejstva, da člen 115 tega zakona določa, da disciplinsko sodišče ob vročitvi vabila obdolženega sodnika pozove, naj predloži pisna pojasnila in vse dokaze, za katere meni, da jih je koristno predložiti.
- 212 Kot namreč Komisija poudarja v tožbi, navedeni določbi ne moreta zagotoviti spoštovanja pravice zadevnega sodnika do obrambe v postopku pred disciplinskim sodiščem.
- 213 Še posebej pa se lahko nacionalna postopkovna pravila, kot so ta, ki so predmet drugega dela tega očitka, če se tako kot v obravnavanem primeru umeščajo v okvir disciplinske ureditve, ki vsebuje pomanjkljivosti, navedene v točki 188 te sodbe, izkažejo za taka, da še povečajo tveganje, da se disciplinska ureditev, ki se uporablja za osebe, ki opravljajo sodno funkcijo, uporabi kot sistem političnega nadzora nad vsebino sodnih odločb. Zadevni sodniki se namreč lahko začnejo bati, da bo, če v zadevah, ki so jim predložene, odločijo na določen način, proti njim uveden disciplinski postopek, ki ne zagotavlja jamstev za izpolnitev zahtev po poštem sojenju in zlasti zahteve v zvezi s spoštovanjem pravice do obrambe. Omejitve pravice do obrambe, ki izhajajo iz navedenih postopkovnih pravil, tako posegajo v neodvisnost sodnikov poljskih splošnih sodišč in tako ne izpolnjujejo zahtev, ki izhajajo iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU.
- 214 V teh okoliščinah je treba sprejeti tudi drugi del četrtega očitka in torej četrti očitek v celoti.

Peti očitek: kršitev člena 267, drugi in tretji odstavek, PDEU

– Trditve strank

- 215 Komisija trdi, da se lahko – kot pričajo konkretni primeri uporabe, na katere se je sklicevala v argumentaciji, ki jo je navedla v utemeljitev prvega očitka – v skladu z določbami člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih in člena 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču proti sodniku uvede disciplinski postopek, kadar sprejme odločbo o vložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču, kar naj bi bilo v nasprotju s členom 267 PDEU.
- 216 Možnost, da se proti sodnikom poljskih splošnih sodišč tako vodijo preiskave in disciplinski postopki, ker so pri Sodišču vložili predlog za sprejetje predhodne odločbe, naj bi namreč posegala v možnost, ki jim jo daje ta določba prava Unije, da zadnjenavedenemu predložijo vprašanje, in jih odvracala od uporabe te možnosti, da se ne bi izpostavljali tveganju disciplinskih sankcij. To naj bi

vplivalo na neodvisnost navedenih nacionalnih sodišč, čeprav je taka neodvisnost bistvena za pravilno delovanje sistema pravosodnega sodelovanja med navedenimi nacionalnimi sodišči in Sodiščem v okviru sistema predhodnega odločanja.

- 217 Republika Poljska v odgovoru na tožbo trdi, da Komisija ni upoštevala, da sta v členu 114 zakona o splošnih sodiščih jasno ločeni dve fazi postopka, to sta na eni strani preiskava, ki se začne in vodi, da se ugotovi morebiten obstoj disciplinske kršitve in opredeli storilec, ne da bi bila usmerjena proti določeni osebi, in na drugi strani disciplinski postopek, ki pa se uvede le, če to upravičujejo ugotovitve iz preiskave. Vendar pa naj v konkretnih primerih, ki jih navaja Komisija, ne bi potekali disciplinski postopki, temveč samo preiskave v zvezi s sodniki, ki so pri Sodišču vložili predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki naj bi se poleg tega medtem končale.
- 218 Prva preiskava naj bi se nanašala na sum disciplinskih kršitev na podlagi člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih, ki naj bi jih storili nekateri sodniki, ker so izvajali nezakonit vpliv na predsednike senatov, ki so pri Sodišču vložili predlog za sprejetje predhodne odločbe. Prva preiskava naj bi se končala po izjavah dveh od zadevnih sodnikov, ker nista potrdila, da sta bila deležna pritiskov. Druga preiskava pa naj bi se nanašala na sum, da so navedeni sodniki škodili ugledu svojih funkcij, potem ko so sprejeli odločbe o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, katerih razlogi so bili vsebinsko enaki, in na možnost, da je najmanj eden od omenjenih sodnikov podal neresnično izjavo, ker je trdil, da je sam napisal svojo predložitveno odločbo. Navedena preiskava naj bi se nanašala tudi na vprašanje, ali prekinitiv *sine die* zelo pomembnega in zapletenega kazenskega postopka zaradi takega predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki bi bil lahko vložen v nasprotju s členom 267 PDEU, lahko pomeni disciplinsko kršitev zadevnega sodnika. Vendar naj bi bila tudi ta druga preiskava končana, ker iz analize dokazov, vključno z izjavami zadevnih sodnikov, ni bilo mogoče ugotoviti, da so storili take kršitve.
- 219 Po mnenju Republike Poljske take preiskave, ker so izjemne in ne vodijo nujno v disciplinski postopek, ne posegajo v neodvisnost sodnikov, saj njihov namen ni nasprotovati veljavnosti odločb, ki so jih sprejeli, temveč grajati morebitne očitne kršitve njihovih obveznosti, kot je navedena država članica navedla v odgovoru na prvi očitek Komisije. Tako naj disciplinska ureditev, ki se izpodbija v okviru te tožbe, ne bi imela nobenega vpliva na to, kako zadevna sodišča dejansko uresničujejo svojo pravico do vložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču, in na njihovo možnost za vlaganje predlogov za sprejetje predhodne odločbe v prihodnosti.
- 220 Poleg tega zgolj na podlagi okoliščine, da disciplinski tožilec tako oblikuje očitke ali obravnava določen primer, ne da bi obstajala kakršna koli sodna odločba, ki bi tako razlago podpirala, ni mogoče meniti, da bi lahko zgolj dejstvo, da je bil pri Sodišču vložen predlog za sprejetje predhodne odločbe, pomenilo disciplinsko kršitev. Ne besedilo člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih ne uveljavljena razlaga te določbe, na katero se je Republika Poljska sklicevala v odgovoru na prvi očitek, naj namreč ne bi omogočala, da se samo iz tega razloga uveljavlja disciplinska odgovornost sodnika.
- 221 Po mnenju petih držav članic, ki so intervenirale v podporo predlogom Komisije, tako iz načina razlage in uporabe člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih kot iz okoliščin, s katerimi sta predložitveni sodišči seznanili Sodišče v okviru zadev, v katerih je bila izdana sodba z dne 26. marca 2020, Miasto Łowicz in Prokurator Generalny (C-558/18 in C-563/18, EU:C:2020:234), ter ugotovitev, ki izhajajo iz te iste sodbe, jasno izhaja, da je Republika Poljska kršila člen 267 PDEU. V zvezi s tem naj ne bi bilo pomembno, da so se zadevne preiskave končale, ne da bi bili

proti zadevnim sodnikom uvedeni sodni postopki, kajti že sam odvratilni učinek zaradi tveganja, da bo uveden tak postopek, bi lahko vplival na odločitev sodnikov o tem, ali je treba v določeni zadevi pri Sodišču vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe.

– *Presoja Sodišča*

- 222 Najprej je treba opozoriti, da je bistvo pravosodnega sistema, vzpostavljenega s Pogodbama, postopek predhodnega odločanja, določen v členu 267 PDEU in katerega cilj je z vzpostavitvijo dialoga med dvema sodiščema, in sicer med Sodiščem in sodišči držav članic, zagotoviti enotnost razlage prava Unije, s čimer je tako mogoče zagotoviti njegovo skladnost, polni učinek in avtonomijo ter, nazadnje, posebno naravo prava, uvedenega s Pogodbama (mnenje 2/13 z dne 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, točka 176 in navedena sodna praksa, ter sodba A. B. in drugi, točka 90 in navedena sodna praksa).
- 223 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča člen 267 PDEU nacionalnim sodiščem daje najširšo možnost za začetek postopka pri Sodišču, če ugotovijo, da so se v zadevi, o kateri odločajo, pokazala vprašanja, ki zahtevajo razlago ali presojo veljavnosti določb prava Unije, ki so potrebne za rešitev spora, ki jim je bil predložen (sodba z dne 5. oktobra 2010, Elchinov, C-173/09, EU:C:2010:581, točka 26, ter sodba A. B. in drugi, točka 91 in navedena sodna praksa).
- 224 Poleg tega se glede sodišč, zoper odločitve katerih po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva v smislu člena 267, tretji odstavek, PDEU, ta možnost ob upoštevanju izjem, priznanih s sodno prakso Sodišča, spremeni v obveznost predložitve vprašanja za predhodno odločanje Sodišču (sodba A. B. in drugi, točka 92 in navedena sodna praksa).
- 225 Iz ustaljene sodne prakse izhaja tudi, da pravilo nacionalnega prava nacionalnemu sodišču ne more preprečiti, da uporabi navedeno pravico ali izpolni navedeno obveznost, ki sta namreč neločljivo povezani s sistemom sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, določenim v členu 267 PDEU, in nalogami sodišča, pristojnega za uporabo prava Unije, ki so s to določbo zaupane nacionalnim sodiščem (sodba A. B. in drugi, točka 93 in navedena sodna praksa).
- 226 Poleg tega nacionalno pravno pravilo, ki lahko med drugim povzroči, da se nacionalno sodišče raje odreče postavitvi vprašanj za predhodno odločanje Sodišču, posega v prerogative, ki jih nacionalnim sodiščem tako priznava člen 267 PDEU, in posledično v učinkovitost tega sistema sodelovanja (glej v tem smislu sodbo A. B. in drugi, točka 94 in navedena sodna praksa).
- 227 Tako nacionalnih določb, iz katerih izhaja, da so lahko nacionalni sodniki izpostavljeni disciplinskim postopkom, ker so pri Sodišču vložili predlog za sprejetje predhodne odločbe, ni mogoče dopustiti. Že sama verjetnost, da se glede na okoliščine primera uvede disciplinski postopek, ker je bil tak predlog za sprejetje predhodne odločbe vložen ali ker je bilo odločeno, da se ta predlog po vložitvi ohrani, namreč lahko zadevnim nacionalnim sodnikom ogrozi učinkovito izvajanje možnosti in nalog, navedenih v točki 225 te sodbe (sodba z dne 26. marca 2020, Miasto Łowicz in Prokurator Generalny, C-558/18 in C-563/18, EU:C:2020:234, točka 58).
- 228 Dejstvo, da ti sodniki zaradi uporabe te možnosti za predložitev zadeve Sodišču, ki je v njihovi izključni pristojnosti, ne bodo izpostavljeni disciplinskim postopkom ali sankcijam, poleg tega pomeni nujno jamstvo njihove neodvisnosti, pri čemer je zadnjenavedena zlasti bistvena za pravilno delovanje sistema pravosodnega sodelovanja, ki ga pomeni mehanizem postopka

predhodnega odločanja iz člena 267 PDEU (sodba z dne 26. marca 2020, Miasto Łowicz in Prokurator Generalny, C-558/18 in C-563/18, EU:C:2020:234, točka 59 in navedena sodna praksa).

- 229 V obravnavanem primeru je treba opozoriti, da že iz preučitve, na podlagi katere je Sodišče sprejelo prvi očitek Komisije, izhaja, da opredelitve disciplinske kršitve iz določb člena 107(1) zakona o splošnih sodiščih ter člena 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču ne izpolnjujejo zahtev, ki izhajajo iz člena 19(1), drugi pododstavek, PEU, ker povzročajo tveganje, da se z zadevno disciplinsko ureditvijo za sodnike poljskih splošnih sodišč ustvarijo pritiski in odvratilni učinek, ki lahko vplivajo na vsebino sodnih odločb, ki jih izdajajo.
- 230 Tako tveganje pa zadeva tudi odločbe, s katerimi se nacionalno sodišče odloči uresničiti pravico, ki mu je zagotovljena s členom 267 PDEU, da pri Sodišču vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe, ali s katerimi po potrebi izpolni svojo dolžnost, da na podlagi te iste določbe vloži tak predlog.
- 231 Kot namreč pričajo primeri, ki jih je izpostavila Komisija in so navedeni zlasti v točkah 117, 118 in 125 te sodbe, praksa, ki jo je začel disciplinski tožilec, potrjuje, da se je tako tveganje že sedaj uresničilo z uvedbo preiskav, ki so se nanašale na odločbe, s katerimi so poljska splošna sodišča pri Sodišču vložila predloge za sprejetje predhodne odločbe, in so vključevale zlasti zaslišanje zadevnih sodnikov in pošiljanje vprašalnikov tem sodnikom o tem, ali so bile s predlogi za sprejetje predhodne odločbe, ki so jih tako vložili, morda storjene disciplinske kršitve.
- 232 Poleg tega je treba ugotoviti, da se je Republika Poljska v odgovoru na tožbo omejila na minimaliziranje obsega takih praks in zlasti trdila, da navedenih preiskav niso vodila sama disciplinska sodišča, temveč disciplinski tožilci, da je treba fazo preiskave razlikovati od faze disciplinskega postopka v pravem pomenu besede, da so se medtem te iste preiskave končale ter da so se poleg tega nanašale na okoliščine, v katerih so bile sprejete zadevne predložitvene odločbe, in na ravnanje zadevnih sodnikov ob tej priložnosti, ne pa na same odločbe.
- 233 Vendar je treba v zvezi s tem po eni strani opozoriti, da strogo spoštovanje obveznosti, ki za državo članico izhajajo iz določb člena 267 PDEU, velja za vse državne organe in torej zlasti za organ, ki je tako kot disciplinski tožilec – po potrebi pod vodstvom ministra za pravosodje – pristojen za vodenje disciplinskih postopkov, ki se lahko uvedejo proti sodnikom. Po drugi strani, kot so trdile tako Komisija kot države članice, ki so intervenirale v podporo predlogom navedene institucije, že sama okoliščina, da disciplinski tožilec pod pogoji, navedenimi v točki 231 te sodbe, uvede preiskave, zadošča za uresničitev tveganja za pritiske in odvratilni učinek, omenjenega v točki 229 te iste sodbe, in za poseg v neodvisnost sodnikov, proti katerim so te preiskave uvedene.
- 234 Iz tega izhaja, da je treba peti očitek, ki se nanaša na to, da Republika Poljska ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 267, drugi in tretji odstavek, PDEU, s tem, da je dopustila, da se pravica sodišč do vložitve predlogov za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču omeji z možnostjo začetka disciplinskega postopka, sprejeti.
- 235 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba ugotoviti, da:
- s tem, da ne zagotavlja neodvisnosti in nepristranskosti disciplinskega senata, ki je pristojen za nadzor nad odločbami, izdanimi v disciplinskih postopkih proti sodnikom (člen 3, točka 5, člen 27 in člen 73(1) novega zakona o vrhovnem sodišču v povezavi s členom 9a zakona o KRS);

- s tem, da dopušča, da se lahko vsebina sodnih odločb opredeli kot disciplinska kršitev v zvezi s sodniki splošnih sodišč (člen 107(1) zakona o splošnih sodiščih ter člen 97(1) in (3) novega zakona o vrhovnem sodišču);
- s tem, da predsedniku disciplinskega senata podeljuje diskrecijsko pravico za določitev disciplinskega sodišča, ki je na prvi stopnji pristojno v zadevah, ki se nanašajo na sodnike splošnih sodišč (člen 110(3) in člen 114(7) zakona o splošnih sodiščih), in da zato ne zagotavlja, da disciplinske zadeve obravnava „z zakonom ustanovljeno“ sodišče, ter
- s tem, da ne zagotavlja, da se disciplinske zadeve proti sodnikom splošnih sodišč obravnavajo v razumnem roku (člen 112b(5), drugi stavek, tega zakona), pa tudi s tem, da je določila, da dejanja v zvezi z določitvijo zagovornika in njegovim prevzemom obrambe nimajo odložilnega učinka na potek disciplinskega postopka (člen 113a navedenega zakona) in da disciplinsko sodišče vodi postopek tudi v primeru upravičene odsotnosti obdolženega sodnika, ki je o tem obveščen, ali njegovega zagovornika (člen 115a(3) istega zakona), ter da zato obdolženim sodnikom splošnih sodišč ne zagotavlja spoštovanja pravice do obrambe,

Republika Poljska ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU

in da

s tem, da dopušča, da se pravica sodišč do vložitve predlogov za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču omeji z možnostjo uvedbe disciplinskega postopka, Republika Poljska ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 267, drugi in tretji odstavek, PDEU.

Stroški

- 236 V skladu s členom 138(1) Poslovnika Sodišča se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki. Ker je Komisija predlagala, naj se Republik Poljski naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov, vključno s stroški postopka za izdajo začasne odredbe.
- 237 V skladu s členom 140(1) Poslovnika Kraljevina Belgija, Kraljevina Danska, Kraljevina Nizozemska, Republika Finska in Kraljevina Švedska nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Republika Poljska – s tem, da ne zagotavlja neodvisnosti in nepristranskosti Izba Disciplinarna (disciplinski senat) Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče, Poljska), ki je pristojen za nadzor nad odločbami, izdanimi v disciplinskih postopkih proti sodnikom (člen 3, točka 5, člen 27 in člen 73(1) ustava o Sądzie Najwyższym (zakon o vrhovnem sodišču) z dne 8. decembra 2017 v njeni prečiščeni različici, kot je objavljena v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* iz leta 2019 (pozicija 825), v povezavi s členom 9a ustava o Krajowej Radzie Sądownictwa (zakon o nacionalnem sodnem svetu) z dne 12. maja 2011, kakor je bil spremenjen z ustava o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (zakon o spremembah zakona o nacionalnem sodnem svetu in nekaterih drugih zakonov) z dne 8. decembra 2017);
 - s tem, da dopušča, da se lahko vsebina sodnih odločb opredeli kot disciplinska kršitev v zvezi s sodniki splošnih sodišč (člen 107(1) ustava – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zakon o organizaciji splošnih sodišč) z dne 27. julija 2001 v različici, ki izhaja iz zaporednih sprememb, objavljenih v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* 2019 (pozicije 52, 55, 60, 125, 1469 in 1495), ter člen 97(1) in (3) zakona o vrhovnem sodišču v prečiščeni različici, kot je objavljena v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* iz leta 2019 (pozicija 825));
 - s tem, da predsedniku Izba Disciplinarna (disciplinski senat) Sąd Najwyższy (vrhovno sodišče) podeljuje diskrecijsko pravico za določitev disciplinskega sodišča, ki je na prvi stopnji pristojno v zadevah, ki se nanašajo na sodnike splošnih sodišč (člen 110(3) in člen 114(7) zakona o organizaciji splošnih sodišč v različici, ki izhaja iz zaporednih sprememb, objavljenih v *Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej* iz leta 2019 (pozicije 52, 55, 60, 125, 1469 in 1495)), in da zato ne zagotavlja, da disciplinske zadeve obravnava „z zakonom ustanovljeno“ sodišče, ter
 - s tem, da ne zagotavlja, da se disciplinske zadeve proti sodnikom splošnih sodišč obravnavajo v razumnem roku (člen 112b(5), drugi stavek, tega zakona), pa tudi s tem, da je določila, da dejanja v zvezi z določitvijo zagovornika in njegovim prevzemom obrambe nimajo odložilnega učinka na potek disciplinskega postopka (člen 113a navedenega zakona) in da disciplinsko sodišče vodi postopek tudi v primeru upravičene odsotnosti obdolženega sodnika, ki je o tem obveščen, ali njegovega zagovornika (člen 115a(3) istega zakona), ter da zato obdolženim sodnikom splošnih sodišč ne zagotavlja spoštovanja pravice do obrambe,

ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 19(1), drugi pododstavek, PEU.
2. Republika Poljska s tem, da dopušča, da se pravica sodišč do vložitve predlogov za sprejetje predhodne odločbe pri Sodišču Evropske unije omeji z možnostjo uvedbe disciplinskega postopka, ni izpolnila svojih obveznosti na podlagi člena 267, drugi in tretji odstavek, PDEU.

- 3. Republiki Poljski se naloži, da poleg svojih stroškov nosi stroške, ki jih je priglasila Evropska komisija, vključno s stroški postopka za izdajo začasne odredbe.**
- 4. Kraljevina Belgija, Kraljevina Danska, Kraljevina Nizozemska, Republika Finska in Kraljevina Švedska nosijo svoje stroške.**

Podpisi